

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
ДРУШТВА СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ „КОВАЧКИ
ЦЕНТАР“, ВАЉЕВО ЗА 2018. ГОДИНУ

Број: 400- 965/2019-06/7
Београд, 10. октобар 2019. године

С А Д Р Ж А Ј :

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја друштва са ограниченом одговорношћу
„Ковачки центар“, Ваљево3

ПРИЛОГ I – РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ

ПРИЛОГ II – НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ДРУШТВА СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ „КОВАЧКИ ЦЕНТАР“, ВАЉЕВО ЗА 2018. ГОДИНУ

ПРИЛОГ III – ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ДРУШТВА СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ „КОВАЧКИ ЦЕНТАР“, ВАЉЕВО

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја друштва са ограниченом одговорношћу „Ковачки центар“ Ваљево

Мишљење са резервом о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Друштва са ограниченом одговорношћу „Ковачки центар“, Ваљево (у даљем тексту: Друштво) за 2018. годину и то: 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о осталом резултату; 4) Извештај о токовима готовине; 5) Извештај о променама на капиталу и 6) Напомене уз финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, осим за ефекте питања описаних у делу Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима, финансијски извештаји за 2018. годину, по свим материјално значајним питањима, дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Друштва са ограниченом одговорношћу „Ковачки центар“, Ваљево на дан 31. децембар 2018. године, као и резултата његовог пословања, промена на капиталу и токова готовине за пословну годину завршену на тај дан и припремљени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

1) У билансу стања на дан 31. децембар 2018. године исказане су остале краткорочне финансијске обавезе у износу од 2.241.052 хиљаде динара. У оквиру ових обавеза, краткорочне финансијске обавезе у износу од 163.635 хиљада динара, су настале по више закључених уговора о позајмици са суоснивачем ЈП „Југоимпорт“ СДПР“, Београд, у циљу обезбеђења оперативних финансијских средстава која недостају Друштву. Друштво није на дан биланса вршило усклађивање ових обавеза са курсом за УСД, како је предвиђено закљученим уговорима о позајмицама, што није у складу са МРС 39 *Финансијски инструменти - признавање и одмеравање*, односно МСФИ 9 *Финансијски инструменти*¹. Због наведеног, у билансу стања на дан 31. децембар 2018. године мање су исказане краткорочне финансијске обавезе у износу од 23.859 хиљада динара, а у билансу успеха за 2018. годину мање су исказани расходи по основу ефеката валутне клаузуле, односно нераспоређени добитак текуће године више је исказан у наведеном износу.

2) Друштво није вршило признавање одложених пореских обавеза и одложених пореских средстава на дан биланса, иако у смислу МРС 12 Порези на добитак, постоје разлози за њихово признавање. Према подацима исказаним у финансијским извештајима и пореском билансу за 2018. годину констатоване су привремене разлике које су основ за признавање одложених пореза. Привремена разлика између неотписане вредности основних средстава у финансијским извештајима и неотписане вредности исказане према пореским прописима, износи 566.236 хиљада динара, на основу које настају одложене пореске обавезе, које Друштво није утврдило. Уз пореску пријаву исказани су порески губици који се преносе у наредни период у износу 134.081 хиљада динара, као и неискоришћени порески кредит по основу улагања у основна средства у износу од 396.983 хиљаде динара, по основу којих настају одложена пореска средства, које Друштво такође није утврдило.

За признавање одложених пореских средстава по основу пренетих пореских губитака, и неискоришћеног пореског кредита по основу улагања у основна средства, неопходно је да

¹ МСФИ 9 финансијски инструменти је замена за МРС 39 *Финансијски инструменти - признавање и одмеравање* и у примени је од 1. јануара 2018. године, за који се очекује превод у службеном гласнику Републике Србије.

Друштво процени износ добитка који планира остварити у наредним периодима, по основу кога може искористити пренете пореске губитке и неискоришћени порески кредит.

Због чињенице да Друштво није вршило процену будућих добитака на основу којих се одложена пореска средства признају, у поступку ревизије није било могуће утврдити износ одложених пореских средстава, односно одложених пореских обавеза, које нису исказане у билансу стања на дан 31. децембар 2018. године. Такође, из наведеног разлога, нисмо у могућности да квантификујемо износ одложених пореских расхода, односно одложених пореских прихода периода који утичу на нето добитак у билансу успеха за 2018. годину.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији², Пословником Државне ревизорске институције³ и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја *Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја*. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основ за наше мишљење са резервом.

Скретање пажње

Приликом регистрације Друштва са ограниченом одговорношћу „Ковачки центар“, Ваљево од 28. јануара 2010. године, уписана је вредност капитала у износу од 293.949 хиљада динара (3.018.367 ЕУР-а). Уписани удео ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд износи 149.983 хиљада динара (1.539.367 ЕУР-а), а уписани удео ХК „Крушик“ ад, Ваљево износи 143.966 хиљада динара (1.479.000 ЕУР-а). Учешће ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд у капиталу Друштва је 51%, а ХК „Крушик“ ад, Ваљево 49%. У пословним књигама Друштва капитал износи 1.539.367 ЕУР-а односно 160.653 хиљаде динара и у целости је уплаћен од стране ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд и регистрован код Агенције за привредне регистре. Уписани неновчани капитал износи 1.479.000 ЕУР-а и односи се на уписани удео ХК „Крушик“ ад, Ваљево. Агенција за привредне регистре је извршила регистрацију дела унетог неновчаног капитала од стране ХК „Крушик“ ад, Ваљево у вредности од 835.516 ЕУР-а, односно 81.405 хиљада динара, док остали део унетог капитала у износу од 62.561 хиљаду динара, није регистрован (Напомена 3.3.11.).

Наше мишљење не садржи резерву по овом питању.

Остала питања

Финансијски извештаји Друштва до сада нису били предмет ревизије од стране Државне ревизорске институције.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство Друштва је одговорно за припрему и фер презентацију ових финансијских извештаја у складу са МСФИ и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

² „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07 и 36/10

³ „Службени гласник РС“, број 9/09

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Друштво или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања Друштва.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

– Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке, осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основу за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.

– Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле Друштва.

– Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.

– Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљених до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да Друштво престане да послује у складу са начелом сталности.

– Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане основне трансакције и догађаји на такав начин да се постигне фер презентација.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
10. октобар 2019. године

ПРИЛОГ I

**РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ
У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ**

Приоритет налаза и датих препорука је одређен према следећем:

- **ПРИОРИТЕТ 1** (висок) – грешке, неправилности и погрешна исказивања која указују да постоји *непосредни* ризик од вршења нетачних или неправилних плаћања, односно, постоји ризик да јавна средства нису заштићена. Проблеми попут ових захтевају да руководство одмах реагује.
- **ПРИОРИТЕТ 2** (средњи) – грешке, неправилности и погрешна исказивања које утичу на финансијске извештаје када не постоји непосредни ризик од губитка итд, али у сваком случају захтевају пажњу руководства. Овим проблемима се треба позабавити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.
- **ПРИОРИТЕТ 3** (низак) – грешке, неправилности и погрешна исказивања која захтевају отклањање и након рока за припремање наредног сета финансијских извештаја.

С А Д Р Ж А Ј:

1. Резиме налаза.....	10
2. Резиме датих препорука.....	11
3. Мере предузете у поступку ревизије.....	11
4. Захтев за достављање одазивног извештаја.....	11

1. Резиме налаза

Као што је објашњено у Напоменама уз извештај о ревизији финансијских извештаја „Ковачког центра“ доо, Ваљево за 2018. годину, утврђене су следеће неправилности које су разврстане по приоритетима, односно редоследу по којем треба да буду отклоњене:

ПРИОРИТЕТ 2⁴ (средњи)

1) Друштво није на дан биланса 31. децембра 2018. године вршило преиспитивање корисног века употребе за основна средства, што није у складу са параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема.

Увидом у аналитичку евиденцију основних средстава, утврђено је да Друштво има у употреби знатан део постројења и опреме која су у потпуности амортизована, а Друштво их користи у свом редовном пословању. Укупна набавна вредност амортизованих средстава на дан биланса 31. децембра 2018. године износи 65.624 хиљада динара, а чине их 69 појединачних ставки основних средстава евидентираних у књизи основних средстава.

Процена корисног века употребе основног средства, која је определила стопу отписа (амортизације), није адекватно утврђена, што има за последицу да су средства већ амортизована, иако је њихов век употребе дужи него што је Друштво предвидело, приликом стављања у употребу. Због неадекватне процене корисног века трајања, трошкови амортизације нису алоцирани током укупног периода коришћења већ само током дела периода коришћења, што је имало утицаја на износ исказане добити у финансијским извештајима (Напомена 3.3.3.).

2) Друштво није вршило признавање одложених порески обавеза и одложених пореских средстава, мада према финансијским извештајима и пореском билансу за 2018. годину постоје разлози за њихово утврђивање, јер постоје значајне привремене разлике.

Према подацима исказаним у финансијским извештајима и пореском билансу за 2018. годину утврђено је да привремена разлика између неотписане вредности средстава у финансијским извештајима и неотписане вредности средстава према пореским прописима, износи 566.236 хиљада динара. На основу ове разлике настају одложене пореске обавезе, које Друштво није утврдило.

Према подацима који су нам презентовани и који су достављени Пореској управи, исказани су порески губици који се преносе у наредни период у износу 134.081 хиљада динара, а према ПК обрасцу, који је достављен пореској управи уз порески биланс за 2018. годину, неискоришћени порески кредит по основу улагања у основна средства износи 396.983 хиљаде динара. По основу пореских губитака и неискоришћеног пореског кредита, настају одложена пореска средства, које Друштво такође, није утврдило.

За признавање одложених пореских средстава по основу пренетих пореских губитака, и неискоришћеног пореског кредита, неопходно је да Друштво процени добитак који планира остварити у наредним периодима, за који се може искористити пренети порески губици и неискоришћени порески кредит.

Због чињенице да Друштво није вршило процену будућих добитака на основу којих се одложена пореска средства признају у поступку ревизије нисмо у могућности да утврдимо износ одложених пореских средстава, односно одложених пореских обавеза, које нису исказане у билансу стања на дан 31. децембар 2018. године. Такође, из наведеног разлога, нисмо у могућности да квантификујемо износ одложених пореских расхода, односно

⁴ ПРИОРИТЕТ 2 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које утичу на финансијске извештаје када не постоји непосредни ризик од губитка итд, али у сваком случају захтевају пажњу руководства. Овим проблемима се треба позабавити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.

одложених пореских прихода периода који утичу на нето добитак у билансу успеха за 2018. годину (Напомена 3.4.7.2.).

2. Резиме датих препорука

„Ковачком центру“ доо, Ваљево препоручујемо да отклони неправилности према следећем приоритету:

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

1) Да преиспита корисни век употребе опреме која се користи и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене корисног века употребе опреме, прилагоди стопе амортизације новим околностима, те у складу са тим изврши потребне корекције у пословним књигама. (Напомена 3.3.3. - Препорука број 1)

2) Препоручује се Друштву да у складу са МРС 12 Порез на добитак процени одложена пореска средства и утврди одложене пореске обавезе и у складу са тим спроведе одговарајућа књижења (Напомена 3.4.7.2. - Препорука број 2).

3. Мере предузете у поступку ревизије

Друштво је у поступку ревизије предузело следеће мере:

1) Друштво је у току 2019. године, за време вршења ревизије, извршило усклађивање вредности позајмица на дан 31. децембар 2018. године, у складу са закљученим уговорима, а за утврђене разлике по основу валутне клаузуле извршило књижење у својим пословним књигама на дан 30. априла 2019. године, о чему нам је достављен налог за књижење IS19068.

4. Захтев за достављање одазивног извештаја

Субјект ревизије „Ковачки центар“ доо, Ваљево је на основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом и
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Субјект ревизије „Ковачки центар“ доо, Ваљево, у одазивном извештају треба да искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања који могу да садрже и препоруке за њихово отклањање.

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. став 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

ПРИЛОГ II

НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ДРУШТВА СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ „КОВАЧКИ ЦЕНТАР“ ВАЉЕВО ЗА 2018. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

1. Основни подаци о субјекту ревизије.....	15
2. Интерна финансијска контрола.....	15
3. Финансијски извештај.....	19
3.1. Основ за састављање и презентацију финансијских извештаја.....	19
3.2. Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене.....	19
3.3. Биланс стања.....	26
3.4. Биланс успеха.....	48
3.5. Извештај о осталом резултату.....	66
3.6. Извештај о променама на капиталу.....	66
3.7. Извештај о токовима готовине.....	66
3.8. Напомене уз финансијске извештаје.....	66
4. Потенцијалне обавезе.....	67
5. Друга питања у поступку ревизије.....	67

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ РЕВИЗИЈЕ

На основу Одлуке Управног одбора Јавног предузећа „Југоимпорт – СДПР“, Решења Владе Републике Србије, којим је дата сагласност на Одлуку управног одбора ЈП „Југоимпорт – СДПР“ и Одлуке Управног одбора Холдинг компаније „Крушик“, закључен је Уговор о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу „Ковачки центар“ (у даљем тексту Друштво).

Оснивачи Друштва су ХК „Крушик“ ад, Ваљево и ЈП „Југоимпорт – СДПР“, Београд.

Решењем број БД 6506/2010 од 28. јануара 2010. године извршен је упис Друштва код Агенције за привредне регистре. Решењем је уписан капитал Друштва који је у процентима утврђен и то: за ЈП „Југоимпорт – СДПР“, Београд, 51%, а за ХК „Крушик“ ад, Ваљево у висини од 49%.

Друштво је основано на месту где је већ постојала фабрика откивака, која је разорена у бомбардовању 1999. године. Циљ оснивања Друштва је да се отколони „уско грло“ у производњи откивака за потребе наменске индустрије.

Претежна делатност Друштва, је производња топлим ковањем за средства НВО и откивака за допунску (цивилну) производњу. Шифра делатности према Уредби о класификацији делатности⁵ је 2550 - ковање, пресовање, штанцовање, ваљање метала и металургија праха.

Матични број Друштва је 20604697, а порески идентификациони број 106452884.

Друштво је на основу законом утврђених критеријума за разврставање, разврстано у велико правно лице.

Седиште Друштва је у Ваљеву, Владике Николаја број 59.

Органи Друштва су Скупштина Друштва и директор Друштва. Скупштина има председника и два члана, од којих један члан заступа ХК „Крушик“ а.д., Ваљево, као и два члана који заступају ЈП „Југоимпорт – СДПР“, Београд. Директора Друштва именује и разрешава Скупштина Друштва.

Просечан број запослених у току 2018. године био је 311 (у 2017. години 305).

2. ИНТЕРНА ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА

Финансијско управљање и контрола

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору⁶ (у даљем тексту Правилник) прописују се заједнички критеријуми и стандарди за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле код корисника јавних средстава.

Интерна контрола представља интегрални поступак који спроводе руководство и запослени корисника јавних средстава, који је конципиран да реши питања ризика и пружи разумно уверавање да ће се наставити са мисијом, као и да ће се постићи следећи основни циљеви:

⁵ „Службени гласник РС“, број 54/2010

⁶ „Службени гласник РС“, бр. 99/2011 и 106/2013

- правилно, етичко, економично, ефикасно и ефективно пословање;
- поштовање обавеза које се односе на одговорности;
- пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- правилно коришћење ресурса да не би дошло до губитка, злоупотребе или штете.

Финансијско управљање и контрола је свеобухватни систем, који се састоји од пет уско повезаних компоненти: контролно окружење, процена ризика, контролне активности, информисање и комуникације и праћење и процена система.

Контролно окружење

За оптимално функционисање система интерних контрола битно је функционисање свих компоненти контролног окружења које обухвата: лични и професионални интегритет и етичке вредности руководства и свих запослених код корисника јавних средстава, руковођење и начин управљања, одређивање циљева, организациона структура, успостављање поделе одговорности и овлашћења, хијерархију и јасна правила, обавезе, права и нивои извештавања, политика и пракса управљања људским ресурсима и компетентност запослених. Осим руководства, у осигуравању постојања и функционисања интерне контроле своју улогу имају и сви запослени.

Процена ризика

Процена ризика је поступак идентификовања и анализе релевантних ризика по испуњење циљева корисника јавних средстава и одређивање одговарајуће реакције руководства. Она подразумева идентификовање ризика, оцену ризика, процену „апетита за ризике“ (који је то обим ризика за који је корисника јавних средстава припремљен) и планиране мере као одговор на идентификоване ризике. Управљање ризиком из чл. 6. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору обухвата све поступке и радње који се обављају код корисника јавних средстава, у циљу стварања услова за редовно и ефикасно извршавање планских задатака који су утврђени Планом пословања (доношење и праћење извршавања динамичких планова реализације, праћење реализације уговорених послова, праћење остваривања планираних прихода и расхода, прилива и одлива средстава и слично).

Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем планираних активности, задатака и програма. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане. Контролне активности се спроводе у целој организацији, на свим нивоима и на свим функцијама. Оне обухватају широк дијапазон активности за детекцију и превенцију, које су прилично разнолике попут: процедуре за ауторизацију и одобрење; расподела дужности (ауторизација, обрада, евидентирање, контрола); контроле над приступом ресурсима и евиденцијама; верификације; усклађеност; контрола оперативног учинка; контрола пословања, процеса и активности; надзор (додела дужности, контрола, одобрење, упутства и обука). Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције

и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене неправилности, грешке или другог облика настале деформације с циљем да се утврди и елиминишу њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду. Корисник јавних средстава би требало да успостави адекватну равнотежу између контролних активности за детекцију и превенцију.

Информисање и комуникације

Информисање и комуникација су суштински значајни за разумевање свих циљева интерне контроле. Предуслов за поуздано и релевантно информисање јесу благовремене евиденције и правилна класификација трансакција и догађаја. Одговарајуће информације треба да буду идентификоване, обухваћене и саопштене у одређеној форми и року како би запослени могли да спроведу своје интерне контроле. Стога систем интерне контроле као такав и све трансакције и значајни догађаји треба да буду потпуно документовани. На способност руководства да донесе праве одлуке утиче квалитет информација, што подразумева да оне треба да буду одговарајуће, благовремене, актуелне, тачне и доступне. Информисање и комуникација су суштински значајни за испуњење свих циљева интерне контроле. У великом броју случајева, одређене информације се морају предочити и комуникација мора да постоји да би се испоштовали закони и други прописи. Ефективна комуникација треба да се одвија кроз целу организацију, све њене компоненте и целокупну структуру, у свим смеровима: одозго на доле и одоздо на горе, вертикално и хоризонтално. Сви запослени треба да добију јасну поруку од руководства да треба озбиљно да схвате контролне одговорности. Они треба да разумеју своју улогу у систему интерне контроле и на који начин су њихове личне активности повезане са радом других. Такође, треба да постоји ефективна комуникација са свим екстерним партнерима.

Праћење и процена система

Друштво је у обавези да прати и процењује систем финансијског управљања и контроле како би се проценио квалитет учинка система током времена. Праћење се спроводи применом рутинских активности или одвојених евалуација или и једних и других у комбинацији. Праћење подразумева надгледање и контролу са циљем отклањања грешака, те његовог побољшања и повећања ефикасности, а спроводи се текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

Правилник о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописује заједничке критеријуме за организовање и стандарде и методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије и ближе уређује послове интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Интерна ревизија

Правилником о организацији и систематизацији послова, који је донео директор Друштва, није систематизовано место интерног ревизора у Друштву, већ послове интерне ревизије за Друштво обавља интерни ревизор из ЈП „Југоимпорт – СДПР“, Београд, који је већински власник Друштва. Задњи извештај о извршеној интерној ревизији извршен је у 2017. години о чему је сачињен Предлог извештаја на тему Ревизија пословања зависног предузећа ЈП „Југоимпорт – СДПР“, „Ковачки центар“ доо Ваљево.

Поред интерне ревизије коју за Друштво обавља интерни ревизор из ЈП „Југоимпорт – СДПР“, Београд, проверу усаглашености интерних процедура врши Војна контрола

квалитета, јер се ради о субјекту, чији производи се користе за војне потребе. Задња провера коју је извршила Војна контрола је из децембра 2018. године о чему је сачињен Извештај о неусаглашености.

Успостављени систем финансијског управљања и контроле Друштва са ограниченом одговорношћу „Ковачки центар“ Ваљево

Руководство Друштва са ограниченом одговорношћу „Ковачког центра“ Ваљево (у даљем тексту Друштво) је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефикасност. Укључивање руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефикасности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле.

Систем финансијског управљања и контроле Друштва обухвата организациону структуру Друштва и појединачне атрибуте свих запослених, укључујући њихов интегритет, етичност и стручност, управљање ризиком пословања, одговарајуће контролне активности, информационе и комуникационе системе, на основу којих руководство Друштва доноси своје одлуке, које се даље преносе на запослене, као и редовно проверавање интерних контрола у циљу обезбеђења њихове ефикасности.

Друштво је организовано као јединствена целина са организационим деловима утврђеним Правилником о организацији и систематизацији послова, бр. 02/17 - 1953 од 29. децембра 2017. године, (у даљем тексту: Правилник).

У складу са Правилником, рад и пословање Друштва организовани су у оквиру седам (7) сектора (Сектор за опште, правне и кадровске послове, Сектор за финансијске послове, Сектор за комерцијалне послове, Сектор контроле квалитета, Сектор технологије и инвестиција, Сектор производње, Сектор за производњу пластичних елемената и делова). Поред сектора, постоји Служба за безбедност и здравље на раду, екологију и заштиту од пожара, као и Организациона јединица Младеновац.

Руководство Друштва је донело низ процедура које би, по процени руководства требало да обезбеди оптимално поступање у свим сегментима пословања Друштва.

Усвојеним процедурама дефинишу се одговорности, овлашћења, редослед и начин одвијања процеса управљања ризиком са циљем идентификације, анализе, процене, поступања са значајним ризицима који могу да имају велики утицај на пословање Друштва.

Руководство Друштва је идентификовало ризике у својим пословним процесима, а да би одговорило на препознате ризике поред осталог донета је процедура за Управљање ризицима. Управљање ризиком је основни елемент система финансијског управљања и контроле, који је интегрисан у систем менаџмента квалитетом у „Ковачком центру“ д.о.о. Ваљево. Циљ ове процедуре је да створи поуздану и ефикасну основу за планирање и доношење одлука и проактивно управљању, унапређење превенције и идентификација ризика и прилика за побољшање ефикасности и ефикасности као и повећање поверења заинтересованих страна. Крајњи циљ управљања ризицима је смањење ризика на прихватљив ниво или њихова елиминација у „Ковачком центру“ д.о.о. Ваљево.

3. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

3.1. Основ за састављање и презентацију финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству⁷, као и у складу са осталом примењеном подзаконском регулативом.

На основу важећих рачуноводствених прописа, велика правна лица у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја („Оквир“), Међународне рачуноводствене стандарде („МРС“), односно Међународне стандарде финансијског извештавања („МСФИ“), као и тумачења која су саставни део стандарда. Превод Оквира, МРС, МСФИ и тумачења, издатих од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде и Комитета за тумачења МСФИ утврђује се решењем Министра финансија и објављује у Службеном гласнику РС.

Приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаним Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике⁸. Овим правилником правно су дефинисани обрасци финансијских извештаја и садржина позиција у обрасцима, као и минимум садржаја напомена уз те извештаје. Редован годишњи финансијски извештај, према прописима о рачуноводству Републике Србије чине Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о осталом резултату, Извештај о променама на капиталу, Извештај о токовима готовине и Напомене уз финансијске извештаје.

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД). Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији. Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

3.2. Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене

3.2.1. Нематеријална улагања

Нематеријална имовина је немонетарно средство, без физичке суштине, које се може идентификовати. Такво средство се може идентификовати када је:

- одвојиво, могуће га је одвојити од ентитета и продати, изнајмити или разменити;
- настало по основу уговорних или других законских права, без обзира да ли су та права преносива или одвојива од ентитета или других права и обавеза.

Почетно мерење нематеријалних улагања врши се по набавној вредности или цени коштања.

Након почетног признавања нематеријална улагања вреднују се по трошковном моделу из *МРС 38 Нематеријална улагања*, односно по набавној вредности или цени

⁷ „Службени гласник РС“, број 62/2013

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 95/2014 и 144/2014

коштања, умањеној за исправке вредности и евентуални губитак од обезвређења које се утврђује само у случају индиције да је дошло до обезвређености тог улагања.

Амортизација нематеријалних улагања која подлежу амортизацији врши се применом пропорционалног метода у року од пет година осим улагања чије је време утврђено уговором, када се отписивање врши у роковима који проистичу из уговора.

Основицу за амортизацију нематеријалних улагања чини набавна вредност умањена за остатак вредности.

3.2.2. Некретнине, постројења и опрема

Ставке некретнина, постројења и опреме, које испуњавају услове да буду признате као средство, одмеравају се приликом почетног признавања по својој набавној вредности односно, цени коштања.

Набавну вредност чини вредност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вредност умањена је за све примљене попусте и/или рабате (поклоне). Набавна вредност изграђених основних средстава је њихова набавна вредност на датум када су изградња или развој завршени.

У набавну вредност, односно у цену коштања некретнине, постројења и опреме укључују се и трошкови камата који су настали по основу позајмљених средстава за изградњу или набавку некретнина, постројења и опреме, ако су испуњени услови за примену допуштеног алтернативног поступка *МРС 23 Трошкови позајмљивања*.

Под некретнином или опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни век употребе дужи од једне године. Накнадни издаци у некретнине, постројења и опрему се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да издаци могу поуздано да се измере. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану.

Добици или губици који се јављају приликом продаје или расходовања некретнина и опреме, признају се, у оквиру осталих пословних прихода или осталих пословних расхода, у билансу успеха.

Након почетног признавања некретнине, постројења и опрема вреднују се по набавној вредности, умањеном за укупан износ исправки вредности по основу амортизације и укупан износ исправки вредности по основу губитака због обезвређења.

Основицу за амортизацију некретнина, постројења и опреме чини набавна вредност или цена коштања по одбитку остатка вредности средстава (резидуална вредност). Обрачун амортизације почиње наредног месеца од месеца када је средство расположиво за коришћење, док се са обрачуном амортизације престаје када се садашња вредност смањи до резидуалне вредности, када се средство расходује или отуђи, или када се рекласификује у стално средство које се држи за продају.

Амортизација некретнина, постројења и опреме врши се применом пропорционалног метода. Приликом обрачуна амортизације користи се следећи век трајања и стопе амортизације:

Табела број 1. Преглед стопа амортизације

Назив основног средства	Корисни век у годинама	Стопа амортизације у %
1. НЕКРЕТНИНЕ		
- Грађевински објекти високо градње и нискоградње армирано - бетонске конструкције	60	1,67
- Грађевински објекти високо градње и нискоградње дрвене конструкције	20	5,00
- Остали грађевински објекти	10	10,00
2. ОПРЕМА		
- Опрема (производна и преносна опрема и постројења)	40	2,50
- Погонски и пословни инвентар (стројеви, алати, транспортна средства и уређаји)	10	10,00
- Канцеларијска опрема и намештај, рачунарска опрема, телекомуникациона опрема возила	4-10	10,00-25,00

Обрачун амортизације некретнина и опреме почиње од момента довођења средстава у њихову функционалну приправност.

Земљиште се исказује по поштеној вредности. Приликом набавке земљиште се увек исказује по набавној вредности, коју чини фактурна вредност добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења у стање функционалне приправности. Земљиште не подлеже обавези обрачуна амортизације.

Биолошка средства

Биолошка средства чине:

- шуме и вишегодишњи засади, и
- биолошка средства у припреми.

Вредност шума се добија када се утврђена стална дрвна запремина разврста на дрвне сортименте, утврди продајна вредност сортимената утоварених на превозна средства, па се од тако добијене вредности дрвних сортимената одбију сви трошкови сече, вуче и израде дрвних сортимената. Шуме не подлежу обавези амортизације. Шуме и вишегодишњи засади вреднују се приликом почетног признавања и на датум сваког биланса по фер вредности умањеној за процењене трошкове продаје на месту узгоја.

Уколико на дан биланса стања није могуће утврдити поштену вредност биолошког средства тада се оно исказује по набавној вредности или цени коштања умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке због обезвређења. Трошак амортизације износи 10% на годишњем нивоу и врши се на начин прописан за некретнине, постројења и опрему у складу са МРС 16 *Некретнине, постројења и опрема*.

Алат и инвентар

Алат и инвентар евидентирају се у оквиру основних средстава уколико се користе у дужем периоду од годину дана. Алат и инвентар се калкулативно отписује по стопама које су утврђене рачуноводственом политиком Друштва и износе 20%.

Добитак који настане приликом продаје основних средстава књижи се у корист осталих прихода, а губитак настао приликом отуђивања основних средстава књижи се на терет осталих расхода.

3.2.3. Залихе

Залихе се процењују по нижој од следеће две вредности: набавној вредности, односно цени коштања или нето остваривој вредности.

Залихе обухватају: материјал, резервне делове, инвентар, недовршену производњу, готове производе и робу. Набавну вредност материјала, резервних делова, инвентара и робе чине нето фактурна вредност и зависни трошкови набавке. Под зависним трошковима набавке подразумевају се сви директни трошкови у поступку набавке до ускладиштења.

Залихе се евидентирају по стварним набавним ценама, а обрачун излаза са залиха врши се по методи пондерисане просечне цене.

Залихе недовршене производње и готових производа процењују се по цени коштања или по нето остваривој цени ако је она нижа. Цену коштања чине трошкови материјала израде, трошкови зарада и општи трошкови производње неопходни за довођење залиха у стање и на место у коме се налазе на дан процене.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха материјала и робе у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето оствариву вредност.

Ситан инвентар се отписује у целости приликом стављања у употребу.

3.2.4. Потраживања

Потраживања по основу продаје обухватају сва потраживања за продате производе и услуге у земљи и иностранству. Потраживања од купаца која се мере по вредности из фактуре, ситуације, односно друге исправе у којој је обрачунато потраживање. За вредност потраживања исказану у иностраној валути врши се прерачунавање по курсу важећем на дан трансакције.

Исправка вредности се врши приликом састављања финансијских извештаја за сва потраживања код којих је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана. Одлуку о индиректном отпису, односно исправци вредности потраживања од купаца преко рачуна исправке вредности на предлог Комисије за попис потраживања доноси Скупштина Друштва.

Директан отпис потраживања од купаца на терет расхода периода се врши уколико је ненаплативост извесна и документована – Друштво није успело судским путем да наплати потраживање које је претходно било укључено у приходе Друштва.

3.2.5. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни, депозите по виђењу код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће.

3.2.6. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Резервисања се признају када Друштво има садашњу обавезу која је настала као резултат прошлог догађаја, кад је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске

користи бити потребан за измирење обавеза и кад износ обавезе може поуздано да се процени.

Резервисања се признају у износима који представљају најбољу процену издатака захтеваних да се измири садашња обавеза на датум биланса стања. Трошак резервисања се признаје у расходима периода.

Када је ефекат временске вредности новца значајан, износ резервисања је садашња вредност очекиваних издатака захтеваних да се обавеза измири, добијен дисконтовањем помоћу стопе пре пореза која одражава текуће тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за обавезу. Када се користи дисконтовање, књиговодствена вредност резервисања се повећава у сваком периоду, тако да одражава проток времена. Ово повећање се исказује као трошак позајмљивања.

Резервисања се поново разматрају на сваки датум биланса стања и коригују ради одражавања најбоље текуће процене. Када више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтеван, резервисање се укида у корист биланса успеха текуће године

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Потенцијалне обавезе се не признају у финансијским извештајима. Потенцијалне обавезе се обелодањују у Напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Друштво не признаје потенцијална средства у финансијским извештајима. Потенцијална средства се обелодањују у Напоменама уз финансијске извештаје, уколико је прилив економских користи вероватан.

3.2.7. Примања запослених

Доприноси за обавезно социјално осигурање

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Друштво је такође, обавезно да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Када су доприноси једном уплаћени, Друштво нема никаквих даљих обавеза у погледу плаћања. Доприноси на терет послодавца и на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

Отпремнине и јубиларне награде

Друштво обезбеђује отпремнине приликом одласка у пензију и јубиларне награде. Друштво врши резервисања по основу ових накнада на крају сваке године.

Учешће у добити и бонуси

Друштво признаје обавезу за бонусе и учешће у добити запослених у периоду када је донета одлука о њиховој исплати. Учешће запослених у добити као и бонуси подлежу обрачуну свих припадајућих пореза и доприноса на зараде.

Краткорочна, плаћена одсуства

Акумулирана плаћена одсуства могу да се преносе и користе у наредним периодима, уколико у текућем периоду нису искоришћена у потпуности. Очекивани трошкови плаћених одсустава се признају у износу акумулираних неискоришћених права на дан биланса, за која се очекује да ће бити искоришћена у наредном периоду. У случају неакумулираног плаћеног одсуства, обавеза или трошак се не признају до момента када се одсуство искористи.

Према процени руководства Друштва, износ краткорочних плаћених одсустава на дан 31. децембар 2018. године није материјално значајан и сходно томе, Друштво није извршило укалкулисавање наведених обавеза на дан биланса стања.

3.2.8. Порези и доприноси

а) Порез на добит

Порез на добит се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица.

Порез на добит представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица Републике Србије. Текући порез на добитак представља износ обрачунат применом прописане пореске стопе од 15% на основицу коју представља опорезиви добитак. Опорезиви добитак се утврђује у пореском билансу као добит пре опорезивања исказана у билансу успеха, након усклађивања прихода и расхода на начин прописан пореским законодавством Републике Србије. Износ овако утврђеног пореза и исказаног у пореској пријави се умањује по основу пореских кредита.

Порески прописи у Републици Србији, не дозвољавају да се порески губици из текућег периода искористе као основа за повраћај пореза плаћеног у одређеном претходном периоду. Губици из текућег периода могу се пренети на рачун добити утврђене у годишњем пореском билансу из будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

б) Порези и доприноси који не зависе од резултата пословања

Порези и доприноси који не зависе од резултата пословања укључују порезе на имовину и друге порезе, разне накнаде и доприносе који се плаћају у складу са републичким

и локалним пореским прописима. Ови порези и доприноси су приказани у оквиру осталих пословних расхода.

3.2.9. Признавање прихода

Приходи од продаје обухватају приходе од продаје производа и услуга приказане по фактурној вредности, умањеној за дате попусте исказане у фактури, повраћај производа, као и порез на додату вредност.

Приходи од продаје производа се признају када су суштински сви ризици и користи од власништва над производима прешли на купца, што се уобичајено дешава приликом испоруке производа.

Приходи од активирања учинака исказују се приходи по основу употребе залиха материјала за израду специјалног алата које користи Друштво у редовној производњи својих производа.

Финансијски приходи обухватају приходе од камата, курсних разлика и остале финансијске приходе.

Приходи од камата се, у складу са начелом узрочности, признају у билансу успеха периода на који се односе. Приход од камата потиче од камата на депонована средства код банака, као и на затезне камате које се обрачунавају купцима који касне у извршавању својих обавеза, у складу са уговорним одредбама.

3.2.10. Признавање расхода

Расходи се признају у билансу успеха по начелу узрочности прихода и расхода односно на обрачунској основи и утврђују се за период када су настали.

Пословни расходи обухватају трошкове условљене стварањем прихода од продаје и укључују, трошкове материјала, горива и енергије, бруто зараде, трошкове амортизације и услуге пружене од стране трећих лица. Пословни расходи обухватају и опште трошкове као што су трошкови закупа, маркетинга, осигурања, платног промета, пореза и остали трошкови настали у текућем обрачунском периоду.

Финансијски расходи обухватају расходе по основу камата и курсних разлика и остале финансијске расходе, који се евидентирају у билансу успеха периода на који се односе, а у складу са начелом узрочности.

3.2.11. Накнадно установљене грешке

Материјално значајном грешком сматра се грешка која у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама, више од 2% мења опорезиву добит, односно губитак исказан у пореском билансу.

Корекција материјално значајних грешака из ранијег периода врши се преко почетног стања имовине, обавеза и капитала за најранији презентовани период.

Корекција материјално безначајних грешака из ранијег периода врши се преко одговарајућих ставки текућег периода.

У вези са грешкама из претходног периода у Напоменама се врше обелодањивања о природи грешке, за претходни период, уколико је то изводљиво износ корекције ставки на које грешка утиче, а ако је то неизводљиво, обелодањује се чињеница неизводљиво.

3.2.12. Функционална валута и валута приказивања

Функционална валута и валута приказивања Друштва у складу са МРС 21 - Ефекти промена девизних курсева је динар (РСД).

3.3. БИЛАНС СТАЊА

3.3.1. Попис имовине и обавеза

Директор Друштва је дана 14. новембра 2018. године донео Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем у „Ковачком центру“ доо, Ваљево, као и Упутство за рад комисија за попис имовине и обавеза на дан 31. децембар 2018. године. На основу члана 32. Оснивачког акта Друштва, број 02/14-820 од 13. јуна 2014. године, те члана 16. до 18. Закона о рачуноводству и одредби Правилника о попису, Директор Друштва је донео Одлуку о формирању пописних комисија за редован годишњи попис имовине и обавеза на дан 31. децембар 2018. године.

По извршеном попису централна пописна комисија је сачинила Извештај о извршеном попису имовине и обавеза „Ковачког центра“ доо, Ваљево са стањем на дан 31. децембар 2018. године, који је Скупштина Друштва Одлуком број 02/19 од 28. јануара 2019. године усвојила.

Према члану 13. Правилника о попису, извештај о извршеном попису садржи: стварно и књиговодствено стање имовине и обавеза, разлике између стварног стања утврђеног пописом и књиговодственог стања, узроке неслагања између стања утврђеног пописом и књиговодственог стања, предлоге за ликвидацију утврђених разлика и начин књижења, примедбе и објашњења лица који рукују, односно која су задужена материјалним и новчаним вредностима о утврђеним разликама, као и друге примедбе и предлоге комисије за попис.

Тим за ревизију није присуствовао попису имовине и обавеза Друштва са стањем на дан 31. децембар 2018. године.

3.3.2. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања у билансу стања Друштва, на дан 31. децембар 2018. године исказана су у износу од 30.409 хиљада динара.

Промене на нематеријалној имовини у 2018. години су дате следећом табелом:

Табела број 2: Преглед промена на нематеријалној имовини

-у хиљадама динара-

ОПИС	Индустријска знања и улагања у развој	Софтвери	Немат. улаг. у припреми	Укупно
Набавна вредност				
Стање 1. јануара 2018. године	30.562	4.720	29.679	64.961
Нове набавке у 2018. години	-	-	-	-
Стање 31. децембар 2018. године	30.562	4.720	29.679	64.961
Исправка вредности				
Стање 1. јануара 2018. године	30.562	2.900	-	33.462
Амортизација за 2018. годину	-	1.090	-	1.090
Стање 31. децембар 2018. године	30.562	3.990		34.552
Садашња вредност				
31. децембар 2018. године	-	730	29.679	30.409
31. децембар 2017. године	-	1.820	29.679	31.499

Индустријска знања (know-how) и улагања у развој

Индустријска знања (know-how) и улагања у развој се у највећем делу, у износу од 27.385 хиљада динара, односе на интелектуалну својину у виду цртежа, односно техничких решења које је ХК „Крушик“ ад, Ваљево унео као капитал приликом оснивања Друштва. Процену неновчаног улога у којој је извршена и процена интелектуалне својине (цртежа) извршена је 30. марта 2009. године.

Софтвери

У оквиру нематеријалних улагања исказана је вредност софтвера у износу од 730 хиљада динара. Друштво користи апликативне софтвере у области финансијског и материјалног књиговодства, кадровских евиденција, обрачуна зарада, евиденције основних средстава, обрачуна амортизације, фактурисања и плаћања.

Нематеријална улагања у припреми

Нематеријална улагања у припреми на дан 31. децембра 2018. године у износу од 29.679 хиљада динара се односи на техничка упутства (know-how) за производњу каписли. Друштво је од иностраног добављача набавило опрему за капислану, а вредност комплетног уговора садржи и техничке карактеристике (know-how), које за Друштво представља нематеријално улагање. Комплетан посао увоза за Друштво је извршило ЈП „Југоимпорт-СДПР“, Београд из разлога што Друштво није регистровано за обављање послова спољнотрговинског промета наоружањем и војном опремом и робом двоструке намене. Како опрема за производњу капислани, на дан 31. децембра 2018. године, није још стављена у функцију, нематеријално улагање у виду техничких упутстава (know-how), за производњу каписли, су исказана као нематеријална улагања у припреми.

3.3.3. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема исказане на дан 31. децембар 2018. године по садашњој вредности у износу од 2.468.849 хиљада динара, приказане су у следећем табеларном прегледу:

Табела број 3: Стање некретнина, постројења и опреме

-у хиљадама динара-

Опис	2018. година	2017. година
Земљиште	31.028	31.028
Грађевински објекти	490.550	460.299
Постројења и опрема	644.348	669.347
Остале некретнине, постројења и опрема	638	713
Некретнине, постројења и опрема у припреми	1.153.209	936.067
Улагања на туђим основним средствима	128.087	123.968
Аванси за основна средства	20.989	142.453
Укупно:	2.468.849	2.363.875

ХК „Крушик“ ад Ваљево је приликом закључивања уговора о оснивању Друштва, као удео у капиталу Друштва унео неновчани улог којем је на дан 30. март 2009. године извршена процена вредности. Процена је извршена по захтеву суоснивача Друштва, ЈП „Југоимпорт

СДПР“, Београд, а извршио ју је овлашћени проценитељ „Eicons group“ Београд. Укупно процењена вредност неновчаног улога износила је 143.966 хиљада динара (1.479.000 ЕУР-а) што је у моменту закључивања уговора о оснивању Друштва чинио удео од 49% у Друштву (Напомена 3.3.11)

Предмет процене неновчаног улога и процењена вредност приказана је у следећем прегледу:

Табела број 4: Преглед врсте и процене неновчаног улога

Врста неновчаног улога	Процењена вредност	
	у ЕУР	у хиљадама динара
Право интелектуалне својине	281.338	27.385
Право коришћења земљишта	318.760	31.028
Право својине на грађевинским објектима	324.724	31.609
Ствари – опрема и алатима	554.178	53.944
Укупно:	1.479.000	143.966

Целокупан износ неновчаног улога у износу од 143.966 хиљада динара прокњижен је као имовина Друштва, односно као оснивачки капитал ХК „Крушик“ ад Ваљево. Део процењене имовине у износу од 27.385 хиљада динара евидентиран је на нематеријалној имовини, јер се ради о интелектуалној својини у виду техничких упутстава (know-how), а део у износу од 116.581 хиљада динара, евидентиран је на некретнинама, постројењу и опреми.

Промене на некретнинама, постројењима и опреми у 2018. години приказане су уследећем прегледу:

Табела број 5: Промене на некретнинама, постројењима и опреми у 2018. години

-у хиљадама динара-

	Земљиште	Грађевин. објекти	Постројења и опрема	Остале некретн., построј. и опрема	Некретн., построј. и опрема у припреми	Улагања на туђим некретн., построј. и опреми	Аванси за некретн., пост. и опрему	Свега НПО
НАБАВНА ВРЕДНОСТ								
Стање 1. јануара 2018. године	31.028	512.235	871.250	750	936.067	125.353	142.453	2.619.136
Повећања у 2018. години	-	-	1.121	-	263.252	5.653	5.290	275.316
Пренос између група	-	39.114	6.997	-	(46.111)	-	-	-
Обрачун аванса	-	-	-	-	-	-	(126.754)	(126.754)
Отуђења и расходања	-	-	(6.685)	-	-	-	-	(6.685)
Стање 31. децембра 2018. године	31.028	551.349	872.683	750	1.153.208	131.006	20.989	2.761.013
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ								
Стање 1. јануара 2018. године	-	51.936	201.903	37	-	1.385	-	255.261
Амортизација за 2018. годину	-	8.863	30.429	75	-	1.534	-	40.901
Отуђења и расходања	-	-	(3.998)	-	-	-	-	(3.998)
Стање 31. децембра 2018. године	-	60.799	228.334	112	-	2.919	-	292.164
САДАШЊА ВРЕДНОСТ								
31. децембра 2018. године	31.028	490.550	644.349	638	1.153.208	128.087	20.989	2.468.849
31. децембра 2017. године	31.028	460.229	669.347	713	936.067	123.968	142.453	2.363.875

Земљиште

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2018. године на рачуну земљишта, исказана је вредност грађевинског земљишта у износу од 31.028 хиљада динара. Предметно земљиште чини грађевинско земљиште на којем су изграђени објекти које Друштво користи за пословање. Површина евидентираниог земљишта износи 13.057 м² и исто је у својини Друштва.

Грађевински објекти

Вредност грађевинских објеката евидентираних у пословним књигама Друштва, износи 490.550 хиљада динара. У структури објекта, највећу вредност имају објекти производње, односно ковачнице у износу од 395.734 хиљада динара.

Приликом оснивања Друштва, грађевински објекти су били део неновчаног улога оснивача ХК „Крушик“ Ваљево. Проценом је констатовано да су објекти који су предмет улагања, у значајној мери оштећени током бомбардовања 1999. године, односно да су у рушевном стању због чега је каснијом изградњом и поправком њихова вредност вишеструко увећана у односу на вредност која је евидентирана у пословним књигама Друштва приликом оснивања.

Повећање вредности грађевинских објеката у 2018. години износи 39.115 хиљада динара, а састоји се од активирања инвестиционих улагања који се састоје од радова на доградњи и реконструкцији објекта ковачнице са механичком обрадом и старим убадањем.

Постројења и опрема

Постројења и опрема исказани су на дан 31. децембар 2018. године у пословним књигама Друштва у износу од 644.348 хиљада динара. Повећање вредности на рачуну некретнина, постројења и опреме у износу од 8.118 хиљада динара се односи на нове набавке у току 2018. године. Структура набавки опреме је приказана у следећој табели:

Табела број 6: Преглед набављене опреме

-у хиљадама динара-

Назив	Набавна вредност
Рачунарска опрема	1.485
Уређај за обележавање	700
Алати	5.933
Укупно:	8.118

Налаз: Друштво није на дан биланса 31. децембра 2018. године вршило преиспитивање корисног века употребе за основна средства, што није у складу са параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема.

Увидом у аналитичку евиденцију основних средстава, утврђено је да Друштво има у употреби знатан део постројења и опреме која су у потпуности амортизована, а Друштво их користи у свом редовном пословању. Укупна набавна вредност амортизованих средстава на дан биланса 31. децембра 2018. године износи 65.624 хиљада динара, а чине их 69 појединачних ставки основних средстава евидентираних у књизи основних средстава.

Процена корисног века употребе основног средства, која је определила стопу отписа (амортизације), није адекватно утврђена, што има за последицу да су средства већ амортизована, иако је њихов век употребе дужи него што је Друштво предвидело, приликом стављања у употребу. Због неадекватне процене корисног века трајања, трошкови амортизације нису алоцирани током укупног периода коришћења већ само током дела периода коришћења, што је имало утицаја на износ исказане добити у финансијским извештајима.

Ризик: Адекватна примена рачуноводствених стандарда, омогућује Друштву реалније приказивање резултата пословања и финансијског положаја Друштва, што смањује ризик од погрешног закључка корисника финансијских извештаја.

Препорука број 1: Да преиспита корисни век употребе опреме која се користи и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене корисног века употребе опреме, прилагоди стопе амортизације новим околностима, те у складу са тим изврши потребне корекције у пословним књигама.

Остале некретнине, постројења и опрема

Остале некретнине, постројења и опрема у износу од 638 хиљада динара на дан 31. децембар 2018. године односи се на корпоративни филм који Друштво користи у рекламне сврхе на сајмовима и интернет порталима.

Некретнине, постројења и опрема у припреми

Промене на некретнинама, постројењима и опреми у припреми у 2018. години дате су у следећем табеларном прегледу:

Табела број 7: Промене на некретнинама, постројењима и опреми -у хиљадама динара-

Назив	2018. година
Некретнине, постројења и опрема у припреми на дан 1. јануар 2018. године	936.067
Повећање у 2018. години	263.253
Пренос на грађевинске објекте у употреби	(39.114)
Пренос на опрему у употреби	(6.997)
Укупно:	1.153.208

Повећање на рачуну некретнине, постројења и опрема у припреми у 2018. години износи 263.253 хиљада динара. Структура повећања дата је у следећој табели:

Табела број 8: Структура повећања на рачуну некретнина, постројења и опреме у припреми
-у хиљадама динара-

Назив	Стање на дан 1. јануар 2018. године	Повећање у 2018. години	Стање на дан 31. децембар 2018.године
Грађевински објекти	26.363	13.323	571
Постројења и опрема	38.766	10.072	41.842
Систем за подмазивање и ел. Управљање на преси од 1000т		14.324	14.324
Капислана	782.693	22.730	805.423
Преса	88.245	40.105	128.350
Преса за провлачење		90.501	90.501
Роботски систем на преси		26.536	26.536
Трафо станица		45.661	45.661
		263.253	1.153.208
Активирање набављених средстава		(46.111)	
Укупно:	936.067	217.141	1.153.208

У оквиру овог рачуна највећу појединачну вредност има опрема за потребе рада новог погона за производњу каписли која је купљена по уговору из 2014. године и износи 805.423 хиљаде динара.

Набавка ове опреме се углавном финансира из позајмица од стране суоснивача ЈП „Југоимпорт – СДПР“ Београд, са којим Друштво има закључене уговоре за позајмљена средства. Камате по овим позајмицама, Друштво капитализује у складу са параграфом 8, МРС 23 - Трошкови позајмљивања. Укупан износ капитализованих трошкова позајмљивања (камата) у 2018. години износи 27.005 хиљада динара.

Улагања на туђим некретнинама, постројењу и опреми

Уговором о давању на коришћење покретне и непокретне имовине број 02/16-22 од 12. јануара 2016. године Друштву је дата на коришћење покретна и непокретна имовина од стране суоснивача ЈП „Југоимпорт – СДПР“ Београд. Предметна имовина представља део оснивачког улога Републике Србије у ЈП „Југоимпорт – СДПР“ Београд, а чини је имовина Концерна „Петар Драпшин“ ад – Фабрика отковака, доо Београд. Закључком Владе Републике Србије број 023-8437/2015-1 од 13. августа 2015. године, дата је сагласност ЈП „Југоимпорт – СДПР“ Београд да предметну имовину унесе као неновчани улог у капитал зависног привредног друштва. У складу са тим донета је одлука пословодства ЈП „Југоимпорт – СДПР“ Београд да се ова имовина унесе у зависно привредно друштво „Ковачки центар“ доо, Ваљево, повећањем оснивачког улога предузећа, али се за његову регистрацију код Агенције за привредне регистре до момента вршења ревизије још нису стекли услови, због чега ту имовину Друштво води у ванбилансној евиденцији. Уговор о давању на коришћење покретне и непокретне имовине је закључен на неодређено време, без обавезе плаћања

посебне накнаде за коришћење имовине, док трошкови текућег и инвестиционог одржавања осим пореза на имовину падају на терет корисника, односно у овом случају Друштва.

Према наведеном Уговору, вредност непокретне имовине износи 278.523 хиљаде динара, а вредност покретне имовине износи 41.082 хиљада динара.

Укупна улагања Друштва на поменутој имовини евидентирана су на рачуну улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми у садашњој вредности од 128.087 хиљада динара..

Предметну имовину Друштво је евидентирало у ванбилансној евиденцији (Напомена 3.3.10).

У 2018. години Друштво је активирало инвестициона улагања на објекту датом на коришћење, Ковачница, Фабрика отковака - Младеновац. Записником о примопредаји извршених радова број 316 од 31. јануара 2018. године, констатовано је да су завршени радови на хидротехничким инсталацијама и ТК кабловској канализацији те је исто стављено у функцију. Вредност радова извршених у 2018. години износи 5.653 хиљаде динара.

Аванси за некретнине, постројења и опрему

Аванси за некретнине, постројења и опрему у износу од 20.989 хиљада динара се у потпуности односе на дате авансе за услуге пројектовања, израде и монтаже система за децундерисање према добављачу „Сервотех“ доо, Добановци. Уговор за ове услуге је закључен 25. јула 2016. године, али до момента спровођења ревизије није стигао коначни рачун од добављача.

Повећање на авансима у износу од 5.290 хиљада динара се односи на услуге пројектовања, израде и монтаже система подмазивања и система електро – управљања према истом добављачу. Уговор о овим услугама је закључен 31. августа 2017. године.

3.3.4. Биолошка средства

Набавна вредност биолошких средстава исказана је у износу од 2.670 хиљада динара, а исправка вредности у износу од 1.068 хиљада динара, односно садашња вредност на дан извештајног периода у износу од 1.602 хиљаде динара. Биолошка средства обухватају вишегодишње засаде, а односи се на украсно дрвеће које је Друштво набавило 2014. године приликом партерног и спољашњег уређења круга „Ковачког центра“ доо Ваљево.

Примењена стопа амортизације за вишегодишње засаде износи 10% на набавну вредност.

3.3.5. Залихе

Залихе исказане у билансу стања се односе на:

Табела број 9: Преглед стања залиха

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
Материјал, резервни делови, алат и инвентар, роба	155.099	140.820
Исправка вредности алата и ситног инвентара	(37.948)	(36.530)
	117.151	104.290
Недовршена производња	151.632	164.275
Готови производи	5.645	6.691
Роба у транзиту	921	921
Плаћени аванси за залихе и услуге	20.129	32.931
Укупно:	295.478	309.108

Попис залиха извршен је на дан 31. децембар 2018. године, о чему су састављени појединачни извештаји и достављени централној пописној комисији, за коначан извештај о попису имовине и обавеза, који је усвојила Скупштина Друштва Одлуком број: 02/19-94 од 28. јануара 2019. године.

Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар и роба

На дан 31. децембар 2018. године залихе материјала, резервних делова, алата и инвентара износе 117.151 хиљада динара и то:

Табела број 10: Преглед залиха материјала, резервних делова, алата и инвентара

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године
Материјал	57.153
Резервни делови	6
Алат и ситан инвентар	97.940
Исправка вредности залиха алата и инвентара	(37.948)
Укупно:	117.151

Залихе материјала исказане у износу од 57.153 хиљада динара односе се на: основни материјал 54.288 хиљада динара, помоћни и потрошни материјал у износу 2.683 хиљада динара и гориво и мазиво у износу 182 хиљаде динара. Друштво залихе материјала води по набавним ценама, док излаз залиха води по просечним ценама. Пријем и издавање залиха материјала организовано је преко више магацина који су у седишту Друштва и то: магацин готових производа, магацин алата и контролника, магацин уља и мазива и магацин ситног алата и инвентара. Радно место магационера припада сектору комерцијалних послова. Апликативни софтвер магацинског пословања је интегрисан са апликативним софтвером који се налази у седишту Друштва. Контролом квалитета установљена је процедура која се односи на магацинско пословање у Друштву, којом је регулисано: задужење магацина, пријем, разврставање и издавање залиха материјала, чување, примопредаја и евидентирање

документа. Овом процедуром су такође, дефинисана документа која прате кретање залиха материјала у пословном процесу Друштва.

Залихе резервних делова исказане су у износу 6 хиљада динара, а односе се на неуграђене резервне делове за опрему.

Залихе алата и ситног инвентара исказане су у износу 97.940 хиљада динара, а односе се на: алат који је произведен у друштву и користи се у производњи у износу 58.702 хиљада динара, специјални и ситан инвентар и ХТЗ опрему у износу 23.282 хиљада динара и специјални алати у износу 15.956 хиљада динара.

Недовршена производња и готови производи

Друштво приликом обрачуна производње користи класу 9 Обрачун трошкова и учинака. Током 2018. године, обрачун залиха недовршене производње и готових производа врши се по планским ценама, а на крају године залихе се вреднују по цени коштања или нето продајној цени уколико је нижа. Обрачун цене коштања врши се по радним налозима за сваку серију производа. Радни налози се поистовећују са групом рачуна 95 – Носиоци трошкова.

Промене залиха недовршене производње и готових производа на дан биланса стања 31. децембар 2018. године приказане су у следећој табели:

Табела број 11: Промене залиха недовршене производње и готових производа - у хиљадама динара-

Назив рачуна	Почетно стање 2018. године	Крајње стање 2018.године	Промене на рачунима	
			Повећање	Смањење
Недовршена производња	164.275	151.632	-	12.643
Готови производи	6.691	5.645	-	1.046
Укупно:	170.966	157.277		13.689

Недовршена производња исказана је у износу 151.632 хиљаде динара, а односи се на недовршену производњу из делатности Друштва. На крају обрачунског периода преузимањем стварних трошкова производње из финансијског књиговодства, врши се свођење планских цена производње на стварну цену коштања преко рачуна одступања планских од стварних трошкова.

Роба

Роба у транзиту исказана је у износу 921 хиљаду динара односи се на металну робу (отковци кошуљице 100 и 125 мм) коју је Друштво у ранијим годинама набавило, а налази се на складишту Друштва и намењена је продаји. У поступку ревизији препоручено је Друштву да изврши прекњижавање робе са робе у транзиту на рачун роба у промету на велико.

Аванси

У пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2018. године, исказани су плаћени аванси за залихе и услуге у земљи и иностранству у износу од 20.129 хиљада динара и приказани су следећом табелом:

Табела број 12: Преглед плаћених аванса на дан 31. децембар 2018. године - у хиљадама динара-

Назив	31. децембар 2018. године
Плаћени авниси за материјал, резервне делове и инвентар у земљи	11.897
Плаћени авниси за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству	8.232
Укупно:	20.129

Плаћени аванси за залихе и услуге односе се на плаћене авансе за материјал, резервне делове и инвентар у земљи исказани у износу 11.897 хиљада динара, а приказани су следећом табелом:

Табела број 13: Преглед плаћених аванса за залихе и услуге у земљи - у хиљадама динара-

Назив	31. децембар 2018. године
„М Ентеријер Градња“ доо, Београд	8.913
„Драгонмил“, машинска обрада метала, Ириг	2.089
„Kovitrade“ доо, Земун	505
„Baker Tilly WB “ доо, Београд	177
„Нафтна Индустрија Србије“ а.д, Нови Сад	142
Остали	71
Укупно:	11.897

Друштво је извршило усаглашавање плаћених аванса са добављачима. Дана 27. септембра 2017. године, закључило је Уговор о извођењу радова деловодни број 02/17-1459 са добављачем „М ентеријер Градња“ доо, Београд, за пројектовање и изградњу трафо станице у постојећи систем Ковачког центра на износ 630.901 евра. Друштво је на основу члана 3. закљученог Уговора уплатило аванс 30% од уговорене вредности. На основу захтева добављача и сагласности Друштва закључен је анекс уговора на износ 699.823 евра.

Друштво је са „Драгонмил“, Машинска обрада метала, Ириг, закључило уговор о пројектовању, изради, испоруци и пуштању у рад алата дана 25. марта 2016. године, на износ 34 хиљаде евра. Друштво је извршило уплату аванса у износу од 17 хиљада евра по средњем курсу НБС на дан плаћања. Као обезбеђење плаћеног аванса добављач је доставио две бланко сопствене менице. Рок за испоруку је 90 дана од дана закључења овог уговора. Дана 4. маја 2018. године, Друштво је послало опомену пред тужбу која је примљена 7. маја 2018. године, од стране добављача. До дана вршења ревизије није извршено правдање плаћеног аванса.

Плаћени авниси за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству исказани су у износу 8.232 хиљаде динара, а односи се на плаћени аванс „Industrial Electronics“, Бугарска. Друштво је извршило усаглашавање плаћеног аванса са „Industrial Electronics“, Бугарска у износу 67.819 евра.

3.3.6. Потраживања од продаје

Потраживања по основу продаје на дан биланса 31. децембар 2018. године исказана су у износу од 357.182 хиљаде динара а односе се на:

Табела број 14: Потраживања по основу продаје -у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018.године	31.децембар 2017. године
Потраживања по основу продаје:		
- Купци у земљи - матична и зависна правна лица	18.354	-
- Купци у земљи - остала повезана правна лица	325.349	344.942
- Купци у земљи	13.440	2.560
- Спорна потраживања	585	585
- Купци у иностранству	39	39
	357.767	348.126
Исправка вредности потраживања	(585)	(585)
Укупно:	357.182	347.541

Потраживања по основу продаје од матичних и зависних правних лица износе 18.354 хиљада динара, а односи се на потраживање од матичног правног лица ЈП „Југоимпорт СДПР“ Београд.

Потраживања по основу продаје осталим повезаним правним лицима у земљи у износу од 325.349 хиљада динара у потпуности се односи на потраживања према „ХК Крушик“, ад, Ваљево, по основу више закључених уговора, за испоручене производе (отковци).

У току 2018. године Друштво је са ЈП „Југоимпорт СДПР“ Београд, закључило пет уговора о уступању потраживања које Друштво има према НК „Крушик“ ад, Ваљево. Предметна потраживања износе укупно 936.527 хиљада динара, а уступљена су ЈП „Југоимпорт СДПР“ Београд, за износ од 918.910 хиљада динара. Укупан дисконт по овим уговорима износи 17.617 хиљада динара.

Потраживања од купаца у земљи у износу од 13.440 хиљада динара се односе на потраживања од више купаца у земљи за продају производа и услуга из области наменске индустрије. Структура потраживања од купаца на дан биланса је приказана у следећој табели:

Табела број 15: Потраживања од купаца у земљи -у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
Купци у земљи		
- Компанија „Слобода“ ад., Чачак	8.034	304
- „ППТ Петолетка“ д.о.о., Трстеник	2.985	610
- „Инос Балкан“ д.о.о., Ваљево	1.784	-
- Остали	637	1.646
Укупно:	13.440	2.560

Сумњива и спорна потраживања у износу од 585 хиљада динара се односе на потраживања од следећих купаца:

Табела број 16: Сумњива и спорна потраживања -у хиљадама динара-

Назив	Износ
„Фак метал“ доо, Бела Црква	3
„Индустрија машина и трактора“ ад, Београд	17
Компанија „Слобода“ ад, Чачак	288
„Unites snc“ доо, Београд	277
Укупно:	585

Потраживања од купаца у иностранству у износу од 39 хиљада динара се односи на потраживање од купца „Орао“, Бијељина, Република Српска из 2015. године.

Друштво је извршило попис потраживања у оквиру редовног годишњег пописа са стањем на дан 31. децембар 2018. године. На основу захтева за независном потврдом салда, послатим у току ревизије, утврђено је да Друштво на дан 31. децембар 2018. године нема неусаглашених потраживања са купцима.

Исправка вредности потраживања

Према презентованој документацији Друштво је извршило индиректан отпис, односно исправку вредности ненаплаћених потраживања у укупном износу од 585 хиљада динара и то потраживања од купаца у земљи за спорна потраживања. Индиректан отпис, односно исправка вредности потраживања од купаца на терет расхода периода преко рачуна исправке

вредности врши се код потраживања од купаца код којих је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана. Одлуку о индиректном отпису на предлог Комисије за попис потраживања и краткорочних пласмана доноси Скупштина друштва. Ова потраживања се у износу од 297 односе на потраживања код којих је прошао рок од две године за наплату, а износ од 288 хиљада динара се односи на потраживања код којих је прошло више од шест година за наплату.

3.3.7. Друга потраживања

Друга потраживања се односе на:

Табела број 17: Друга потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
Друга потраживања		
- Остала потраживања од запослених	62	49
- Потраживања од фондова	77	-
- Друга потраживања	2.371	33.313
Укупно:	2.510	33.362

Остало потраживање од запослених у износу од 62 хиљаде динара обухвата потраживање по основу исплате накнаде зараде породиљи. Друштво је запосленој исплатило накнаду зараде за месец јул и део месеца августа, али услед измена Закона о финансијској подршци породици са децом⁹ од 1. јула 2018. године накнада зараде се исплаћује директно породиљи, а не послодавцу, због чега је настало предметно потраживање.

Потраживања од фондова у износу од 77 хиљада динара, се односе на потраживања од Фонда за здравствено осигурање по основу боловања преко 30 дана.

Друга потраживања у износу од 2.371 хиљада динара се односе на потраживања настала по основу Анекса уговора о уступању потраживања од 31. децембра 2018. године закљученим са ЈП „Југоимпорт-СДПР“ Београд, којим је Друштво тражило смањење дисконтне стопе за уступљена потраживања са 3% на 1%, што је предметним анексом и уговорено.

3.3.8. Готовински еквиваленти и готовина

Готовину и готовинске еквиваленте чине:

Табела број 18: Готовина и готовински еквиваленти

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
Текући и пословни рачуни - динарски	1.085	28.187
Прелазни динарски рачун	66.966	1.743
Издвојена новчана средства - боловање	124	-
Текући пословни рачуни - девизни	828	318
Укупно:	69.003	30.248

⁹ „Службени гласник РС“ бр. 113/2017 и 50/2018

Друштво је извршило попис готовине и готовинских еквивалената са стањем на дан 31. децембар 2018. године и ускладило књиговодствено стање са стварним стањем.

Новчана средства на текућим рачунима Друштва чине средства на рачунима отворених код следећих пословних банака:

Табела број 19: Новчана средства код пословних банака

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године
„Поштанска штедионица“ а.д. Београд	50
„Српска банка“ Београд	603
„Аik банка“ а.д. Београд	400
„Аik банка“ а.д. Београд-прелазни рачун	66.966
„Аik банка“ а.д. Београд- боловање	124
„Директна банка“, Крагујевац	32
Укупно:	68.175

Друштво је са пословним банкама усагласило стања новчаних средстава на дан 31. децембар 2018. године.

Девизна новчана средства исказана су у износу 828 хиљада динара, односно 7.006 евра обрачунатих по средњем курсу Народне банке Србије.

3.3.9. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења исказана су у износу 104 хиљаде динара, (а у 2017. години, износи 1.408 хиљада динара) а односе се на унапред плаћене трошкове премије осигурања.

3.3.10. Ванбилансна евиденција

Структуру ванбилансне евиденције, која је у пословним књигама Друштва исказана у износу од 376.809 хиљада динара чини:

Табела број 20: Структура ванбилансне евиденције

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
Ванбилансна актива		
Непокретности добијене на коришћење од суоснивача	278.523	278.523
Покретна имовина добијена на коришћење од суоснивача	41.082	41.082
Примљене банкарске гаранције	-	5.741
Дате залоге на покретним стварима	57.204	57.204
Укупно:	376.809	382.550
Ванбилансна пасива		
Обавезе за непокретности добијене на коришћење	278.523	278.523
Обавезе за покретну имовину добијену на коришћење	41.082	41.082
Обавезе за примљене банкарске гаранције	-	5.741
Обавезе за дате залоге на покретним стварима	57.204	57.204
Укупно:	376.809	382.550

Друштво је од суоснивача ЈП „Југоимпорт – СДПР“ Београд добило на коришћење непокретну и покретну имовину, чија укупна вредност износи 319.605 хиљада динара. (Напомена 3.3.3).

Дате залоге на покретним стварима износе 57.204 хиљаде динара. Решењем Агенције за привредне регистре уписано је заложно право у корист заложног повериоца ЈП „Југоимпорт – СДПР“ Београд.

3.3.11. Капитал

Укупан капитал у пословним књигама Друштва, на дан извештајног периода има следећу структуру:

Табела број 21: Структура капитала

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
Основни капитал	304.619	304.619
Резерве	4.508	-
Нераспоређени добитак	77.462	110.783
Губитак	-	(65.704)
Укупно:	386.589	349.698

Основни капитал

Основни капитал исказан у пословним књигама Друштва износи 304.619 хиљада динара, а чине га удели оснивача и то:

Табела број 22: Структура основног капитала

-у хиљадама динара-

Назив уделичара	Процент удела	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
ЈП „Југоимпорт - СДПР“ Београд	51 %	155.356	155.356
ХК „Крушик“ ад, Ваљево	49 %	149.263	149.263
Укупно:	100%	304.619	304.619

Уговором о оснивању Друштва од 25. јануара 2010. године, предвиђено је да по основу улога у основном капиталу Друштва, ХК „Крушик“ ад Ваљево има удео у Друштву од 49%, а ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд, удео од 51%.

Закључењу Уговора о оснивању Друштва претходила је процена вредности имовине која је чинила неновчани улог члана друштва ХК „Крушик“ ад Ваљево на дан 30. март 2009. године. Процену је, по захтеву ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд, извршио овлашћени проценитељ „Eicons group“ Београд, а вредност процењене имовине је износила 143.966 хиљада динара (1.479.000 ЕУР-а), што је, у моменту закључивања уговора о оснивању Друштва, чинио удео од 49% у Друштву.

Чланом 8. Уговора о оснивању, предвиђено је да ће се оснивачки улог ХК „Крушик“ ад Ваљево, који се састоји у праву коришћења земљишта и праву својине над грађевинским објектима, као део неновчаног улога, регистровати као неновчани капитал Друштва одмах по добијању дозволе од стране надлежних органа. У међувремену, према катастарским евиденцијама, Друштво је стекло право својине на земљишту и грађевинским објектима који су део неновчаног улога ХК „Крушик“ Ваљево, али до периода вршења ове ревизије није извршена регистрација уписаног преосталог неновчаног улога. Целокупан износ неновчаног улога евидентиран је у пословним књигама као имовина Друштва, односно као оснивачки капитал ХК „Крушик“ ад Ваљево, у висини процењене вредности од 143.966 хиљада динара.

По решењу Агенције за привредне регистре БД 6506/2010 од 28. јануара 2010. године приликом регистрације Друштва са ограниченом одговорношћу „Ковачки центар“ Ваљево, уписана је вредност капитала у износу од 293.949 (3.018.367 ЕУР-а) хиљада динара. Уписани удео ЈП „Југоимпорт“ СДПР“ Београд, износио је 149.983 хиљада динара (1.539.367 ЕУР-а) што чини 51% удела, а уписани удео ХК „Крушик“ ад, Ваљево, износио је 143.966 хиљада динара (1.479.000 ЕУР-а) што чини 49% удела. Према Изводу о регистрацији привредног субјекта од 7. новембра 2018. године, процентуално учешће у капиталу Друштва остало је непромењено. Учешће ЈП „Југоимпорт СДПР“ Београд је 51%, а ХК „Крушик“ ад, Ваљево 49%. Уписани новчани капитал износи 1.539.367 ЕУР-а односно 160.653 хиљаде динара и у целисти је уплаћен од стране ЈП „Југоимпорт СДПР“ Београд, и регистрован код Агенције за привредне регистре. Повећање износа уписаног и уплаћеног капитала од дана оснивања Друштва, у износу од 10.670 хиљада динара односи се на емисону премију, насталу због раста курса ЕУР-а на дан уплате оснивачког улога ЈП „Југоимпорт СДПР“ Београд, а у пословним књигама евидентирана је на капиталу Друштва. Уписани неновчани капитал износи 1.479.000 ЕУР-а и односи се на уписани део ХК „Крушик“ ад, Ваљево и евидентиран је у пословним књигама Друштва. Агенција за привредне регистре је извршила регистрацију уноса дела неновчаног капитала у вредности од 835.516 ЕУР-а, односно 81.405 хиљада динара, док

остали део унетог капитала у износу од 62.561 хиљаду динара (143.966 минус 81.405), није регистрован.

Резерве

Резерве у износу од 4.508 хиљада динара су формиране расподелом добити ранијих година по одлуци Скупштине Друштва.

Нераспоређени добитак

Нераспоређени добитак у износу од 77.462 хиљада динара чини добитак ранијих година у износу од 40.571 хиљаду динара и добитак текуће године у износу од 36.891 хиљаду динара.

По одлуци Скупштине друштва извршено је покриће губитка из ранијих година у износу 65.703 хиљаде динара из нераспоређене добити из ранијих година.

3.3.12. Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања на дан биланса чине:

Табела број 23: Дугорочна резервисања

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
Резервисања за отпремнине	12.245	13.220
Резервисања за јубиларне награде	4.999	4.205
Резервисања за трошкове судских спорова	9.213	7.733
Укупно:	26.457	25.158

Промене на дугорочним резервисањима у току 2018. године биле су следеће:

Табела број 24: Промене на дугорочним резервисањима

-у хиљадама динара-

Опис	Отпремнине	Јубиларне награде	Судски спорови	Укупно
Стање на почетку године	13.220	4.205	7.733	25.158
Нова резервисања у току године (Напомена 3.4.2.8)	-	830	4.460	5.290
Исплаћено у току године	(399)	(36)	(2.980)	(3.415)
Укидање резервисања у корист прихода	(576)	-		(576)
Стање на крају године	12.245	4.999	9.213	26.457

Резервисања за отпремнине и јубиларне награде Друштво је вршило у складу са захтевима МРС 19 - Примања запослених. Резервисања за отпремнине за одлазак у пензију и јубиларне награде извршена су на основу садашње вредности очекиваних будућих исплата запосленима по овим основама. Садашња вредност очекиваних будућих исплата за јубиларне награде и отпремнине утврђена је коришћењем дисконтне стопе од 4,5% и предвиђене стопе раста зарада од 3% годишње.

Резервисања за судске спорове на дан 31. децембар 2018. године утврђена су у износу од 9.213 хиљада динара. Резервисање је извршено на основу процене вероватних губитака извршене од стране правне службе Друштва.

3.3.13. Дугорочна обавезе

Дугорочне обавезе у износу од 36.697 хиљада динара (ЕУР 320.706,05), су обавезе које се могу конвертовати у капитал, а односе се на улагања оснивача ХК „Крушик“ а.д. Ваљево, до 2013. године. На основу Одлуке ХК „Крушик“ ад, Ваљево о повећању удела ХК „Крушик“ ад, Ваљево, у „Ковачки центар“ доо, Ваљево, из марта 2015. године, предвиђена је конверзија обавезе у капитал Друштва, односно повећање неновчаног улога ХК „Крушик“ ад, Ваљево, у имовину „Ковачки центар“ доо, Ваљево. На дан биланса, Друштво је усагласило обавезе које се могу конвертовати у капитал са ХК „Крушик“ а.д. Ваљево.

3.3.14. Краткорочне финансијске обавезе

Краткорочне финансијске обавезе на дан биланса чине:

Табела број 25: Краткорочне финансијске обавезе

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
Краткорочни кредити и зајмови у земљи	125.000	33.333
Остале краткорочне финансијске обавезе	2.241.052	2.346.176
Укупно:	2.366.052	2.379.509

Краткорочни кредити и зајмови у земљи

Краткорочни кредити и зајмови у земљи исказани су у износу 125.000 хиљада динара, а односе се на обавезе по основу кредита од „АИК Банка“ ад, Београд.

У наредној табели дат је преглед закључених уговора по кредитима „АИК Банка“ ад, Београд:

Табела број 26: Краткорочни кредити

-у хиљадама динара-

Датум уговора	Број уговора дел. број	Износ уговора	Каматна стопа	Рок отплате	Трошкови обраде у %	Стање на дан 31.12.2018
19.3.2018.	1003	60.000	Референтна камата НБС увећана за 2%	12 месеци	0,5	15.000
19.3.2018.	1000	30.000	Референтна камата НБС увећана за 2%	12 месеци	0,5	30.000
27.8.2018.	2842	80.000	5,1% фиксно	12 месеци	0,5	80.000
Укупно						125.000

Друштво је усагласило обавезе по кредитима са банком.

Остале краткорочне финансијске обавезе

Остале краткорочне финансијске обавезе у износу од 2.241.052 хиљаде динара односе се на позајмице које је Друштво добило од суоснивача ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд, по више закључених уговора. Највећи део позајмљених средстава од ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд, искоришћен је за плаћање углавном иностраним добављачима за набавку постројења

и опреме, као што је набавка опреме за капислану и разне врсте преса, за потребе обављања основне делатности Друштва.

Део осталих краткорочних финансијских обавеза, исказане у износу од 163.635 хиљада динара, на дан 31. децембар 2018. године, настале су по основу позајмица које је Друштво узело од суоснивача ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд, по више закључених уговора из 2012. и 2013. године у циљу обезбеђења оперативних финансијских средстава која недостају Друштву.

У закљученим уговорима динарски износ позајмица исказан је у валутама ЕУР, односно УСД и обрачунат по средњем курсу НБС за ЕУР и УСД важећим на дан ступања на снагу уговора. Уговор ступа на снагу даном потписивања уговорених страна.

Према закљученим уговорима Друштво се обавезало да у року од шест месеци врати позајмљена средства увећана за 0,5% камате на месечном нивоу обрачунате од дана уплате до дана враћања позајмљених средстава.

Такође, према закљученим уговорима, Друштво је требало да врати прерачунати износ позајмљених средстава по средњем курсу НБС за ЕУР, односно по средњем курсу НБС за УСД важећим, на дан поврата, у зависности шта је повољније за ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд.

Позајмљена средства нису враћена, а Друштво је по сваком закљученом уговору од зајмодавца ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд, тражило продужење рока за враћање. Нови рокови враћања нису договорени, већ је 16. децембра 2015. године сачињен Споразум по којем би се ове обавезе у „Ковачком центру“ доо Ваљево, конвертовале у капитал Друштва, а потраживања ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд, по основу ових позајмица, конвертовао у новчани улог у „Ковачком центру“ доо Ваљево. Такође, по овом споразуму, ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд, се одриче права на уговорену камату.

На Одлуку о конверзији ових позајмица за повећање оснивачког улога у „Ковачком центру“ доо Ваљево, ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд је добио сагласност Владе Републике Србије.

До дана вршења ове ревизије није извршена конверзија ових позајмица у капитал Друштва.

У следећем табеларном приказу дат је преглед позајмљених средстава по закљученим уговорима прерачунатим по средњем курсу НБС за ЕУР односно УСД на дан 31. децембар 2018. године:

Преглед позајмица по уговорима за обезбеђење оперативних финансијских средстава која недостају Друштву.

Табела број 27: Позајмице по уговорима

-у хиљадама динара-

Уговор		Износ позајмице			Износ позајмица исказане у БС на дан 31.12.2018. године курсиране са курсом за ЕУР ¹⁰	Износ позајмица усклађене са курсом за УСД ¹¹	Разлика у вредности позајмица обрачунате по курсу за УСД у односу на курс заЕУР
Број	Датум	000 РСД	ЕУР	УСД			
969-1 ¹²	17. 09. 2012.	6.174	53.058	60.654	6.271	6.271	-
990-1	21. 09. 2012.	5.724	49.653	64.524	5.869	6.671	802
1009-1	02. 10. 2012.	8.330	72.442	93.515	8.562	9.668	1.106
1153-1	13. 11. 2012.	5.819	51.890	65.828	6.133	6.806	673
1247-1	30. 11. 2012.	6.457	57.322	74.512	6.775	7.704	929
1323-1	17. 12. 2012.	7.491	66.066	86.923	7.809	8.987	1.178
172-1	23. 01. 2013.	6.730	60.090	79.998	7.102	8.271	1.169
269-1	07. 02. 2013	29.681	266.671	360.859	31.519	37.309	5.790
522-1	25. 03. 2013	5.853	52.338	68.243	6.186	7.056	870
658-1	23. 04. 2013	7.708	69.252	90.339	8.185	9.340	1.155
849-1	04. 06. 2013	32.032	283.256	370.018	33.479	38.256	4.776
850-1	04. 06. 2013	9.448	83.549	109.141	9.875	11.284	1.409
1026-1	03. 07. 2013	7.528	65.962	85.586	7.796	8.848	1.052
1189-1	05. 08. 2013	13.965	122.799	163.054	14.514	16.858	2.344
1239-1	22. 08. 2013	3.450	30.099	40.284	3.560	4.165	606
Укупно:		156.390	1.384.447	1.813.478	163.635	187.494	23.859

¹⁰ Средњи курсНБС за ЕУР 118,1946 РСД

¹¹ Средњи курсНБС за УСД 103,3893 РСД

¹² По овом уговору износ позајмице није изражен у УСД. Износ УСД је израчунат на основу курса долара на дан 31. 12. 2018. године

Налаз: Краткорочне финансијске обавезе по основу узетих позајмица од суоснивача ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд, Друштво није, на дан биланса 31. децембра 2018. године ускладило са вредношћу УСД-а на тај дан, већ са вредношћу ЕУР-а, што није у складу са МРС 39 Финансијски инструменти - признавање и одмеравање, односно МСФИ 9 Финансијски инструменти¹³. Друштво је било у обавези да, износ позајмљених средстава прерачуна по средњем курсу НБС за УСД важећим на дан биланса, јер је тако предвиђено закљученим уговорима о позајмицама, а повољније је за зајмодавца ЈП „Југоимпорт СДПР“, Београд.

Због наведеног, а на основу констатоване чињенице да Друштво није на исправан начин утврдило износ краткорочних финансијских обавеза, по основу позајмица, Друштво је у билансу стања на дан 31. децембра 2018. године мање исказало краткорочне финансијске обавезе у износу од 23.859 хиљада динара, а у билансу успеха за 2018. годину мање су исказани расходи по основу ефеката валутне клаузуле односно нераспоређени добитак текуће године више је исказан у наведеном износу.

Предузета мера број 1: Друштво је у току 2019. године, за време вршења ове ревизије, извршило усклађивање вредности позајмица на дан 31. децембра 2018. године, у складу са закљученим уговорима, а за утврђене разлике извршило књижење у својим пословним књигама на дан 30. априла 2019. године, о чему нам је достављен налог за књижење IS19068.

3.3.15. Примљени аванси, депозити и кауције

Примљени аванси, депозити и кауције, на дан 31. децембар 2018. године исказани су у износу од 450 хиљада динара, а односе се на примљена средства по закљученим уговорима за испоруку производа од купаца из иностранства у износу од 250 хиљада динара и новчана средства примљена од купаца у земљи у износу од 200 хиљада динара.

3.3.16. Обавезе из пословања

Обавезе из пословања, на дан биланса чине:

Табела број 28: Обавезе из пословања

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године	31.децембар 2017. године
Обавезе према добављачима – матична и зависна правна лица земљи	153.103	154.421
Обавезе према добављачима – остала повезана правна лица у земљи матична и зависна правна лица у земљи	11.430	16
Обавезе према добављачима у земљи	208.530	113.260
Обавезе према добављачима у иностранству	-	52
Остале обавезе из пословања	-	25.297
Укупно:	373.063	293.046

¹³МСФИ 9 финансијски инструменти је замена за МРС 39 Финансијски инструменти - признавање и одмеравање и у примени је од 1. јануара 2018. године, за који се очекује превод у службеном гласнику Републике Србије.

Обавезе према добављачима – матична и зависна правна лица земљи исказане су у износу 153.103 хиљада динара, а односе се на обавезу према суоснивачу ЈП „Југоимпорт СДПР“ ЈП Београд. ЈП „Југоимпорт СДПР“ ЈП Београд, је уместо Друштва платило обавезе иностраном добављачу од кога је Друштво набавило опрему за обављање своје делатности.

Обавезе према добављачима – остала повезана правна лица у земљи исказане су у износу 11.430 хиљада динара, а односе се на обавезу према суоснивачу ХК „Крушик“ а.д., Ваљево. Обавезе су настале по основу задужења за утрошену заједничку електричну енергију за новембар и децембар 2018. године.

Обавезе према добављачима у земљи у износу од 208.530 хиљада динара у највећем делу се односе на обавезе према следећим добављачима:

Табела број 29: Обавезе према добављачима у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	31.децембар 2018. године
„Инжењеринг Сервис“ д.о.о, Београд	116.175
„Inter Ekspres“ д.о.о, Београд	23.829
„Servoteh“ д.о.о, Добановци	20.111
„Dva-D-Production“ д.о.о, Краљево	19.451
„M Enterijer Gradnja“ д.о.о, Београд	12.246
„Mega Flex Tim“ д.о.о, Ниш	2.419
„Eling“ а.д., Лозница	2.219
„Eurosecurity“ д.о.о ,Нови Београд	1.968
„Sinatra“, д.о.о, Добановци	1.619
„Jan Promet“ д.о.о, Ваљево	1.295
Остали	7.198
Укупно:	208.530

Друштво је у Напоменама уз финансијски извештај за 2018. годину обелоданило усаглашеност обавеза са добављачима. Обавезе са добављачима усаглашене су целости. Друштво је закључило више уговора о набавци основног материјала за потребе производње (челичне гредице) разних димензија.

3.3.17. Остале краткорочне обавезе

Остале краткорочне обавезе исказане су у износу 27.695 хиљада динара, а односе се на обавезе по основу зарада накнада зарада са доприносима на терет послодавца за месец децембар 2018. године, у износу 27.148 хиљада динара, обавезе по основу нето накнада по уговору о делу у износу 244 хиљаде динара и обавезе по основу нето накнада члановима Скупштине Друштва у износу 104 хиљаде динара. Остале краткорочне обавезе измирене су у месецу јануару 2019. године.

3.3.18. Обавезе по основу пореза на додату вредност

Обавезе за порез на додату вредност исказане су у износу 7.913 хиљада динара, а односе се на порез на додату вредност за децембар 2018. године. Друштво је уплатило обавезу за порез на додату вредност у јануару 2019. године.

3.3.19. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине

Обавезе за остале порезе, доприносе и остале дажбине исказане су у износу од 221 хиљада динара, а односе се на обавезе за порезе на име уговора о делу 161 хиљада динара и обавезе за порезе, доприносе за чланове Скупштине Друштва у износу 60 хиљада динара.

3.4. БИЛАНС УСПЕХА

Према билансу успеха за 2018. годину „Ковачки центар“ доо, Ваљево, је у извештајном периоду остварио нето добитак у износу од 36.891 хиљаду динара, како је приказано у следећем прегледу.

Табела број 30: Преглед оствареног добитка

-у хиљадама динара-

Позиција у билансу успеха	2018. година	2017. година
Пословни добитак	80.894	77.494
Добитак/ (губитак) из финансирања	(41.226)	11.319
Остали приходи	4.520	29.191
Остали расходи	(7.077)	(7.245)
Нето добитак/(губитак) пословања који се обуставља	(220)	24
Добитак пре опорезивања	36.891	110.783
Порез на добитак	-	-
Нето добитак	36.891	110.783

3.4.1. Пословни приходи

Друштво остварује приходе обављањем претежне делатности: производња топлим ковањем за средства наоружања и војне опреме (НВО) и отковака за допунску (цивилну) производњу, односно продајом производа и вршењем услуга из области производње војног и цивилног програма домаћим и иностраним купцима.

Пословне приходе чине приходи од продаје производа и услуга и исказани су у износу од 1.138.653 хиљаде динара, а односе се на приходе од продаје производа и услуга и то:

Табела број 31: Преглед пословних прихода

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима	40.060	21.184
Приходи од продаје осталим повезаним лицима	1.053.396	983.135
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	42.039	24.939
Приходи од продаје на иностраном тржишту	3.158	1.905
Укупно:	1.138.653	1.031.163

Процес продаје дефинисан је усвојеном процедуром која обухвата поступак од тренутка пријема захтева за понуду од купца, до закључења уговора и решавања по рекламацијама од купаца. Калкулације цене се раде по врстама производа. Шеф технологије, након израде калкулације доставља служби продаје податак о цени коштања траженог производа. На ту цену, служба продаје утврђује висину марже. Коначна продајна цена се

утврђује у еврима или америчким доларима у зависности од захтева купца. Фактурисање се врши према средњем курсу Народне банке Србије на дан плаћања.

Приходе од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима чине приходи Друштва остварени од продаје производа и услуга ЈП „Југоимпорт СДПР“ Београд, у износу од 40.060 хиљада динара. Фактурисање се врши према ценама из понуде односно уговора у зависности да ли предметној трансакцији претходи уговор, или понуда. У току 2018. године са овим купцем било је 11 различитих трансакција које обухватају производњу и испоруку производа из области наменске индустрије.

Највећи део укупних прихода Друштва, чине *приходи од продаје осталим повезаним лицима* који су остварени продајом производа и услуга ХК „Крушик“ ад, Ваљево, у износу од 1.053.396 хиљада динара. Са овим купцем закључено је укупно 20 уговора по којима је вршена испорука добара и услуга у току 2018. године.

Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту у износу од 42.039 хиљада динара у највећем делу чине приходи од продаје секундарних сировина купцу „Метва“ доо, Ваљево, у износу од 20.234 хиљаде динара и то отпадни шпон и отпадно гвожђе и приходи од вршења услуга на изради производа по захтеву купца „Компанија Слобода“ ад, Чачак, у износу од 8.942 хиљада динара.

Приходе од продаје на иностраном тржишту чине приходи остварени продајом производа и услуга иностраном купцу „KOSME“ gmbh, Аустрија, у укупном износу од 3.138 хиљада динара.

3.4.2. Пословни расходи

Пословни расходи за 2018. годину износе 1.057.759 хиљада динара, а чине их:

Табела број 32: Преглед пословних расхода у 2018. години

- у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Приходи од активирања учинака и робе	(25.363)	(41.958)
Смањење/(повећање) вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга	13.689	62.604
Трошкови материјала	505.999	444.405
Трошкови горива и енергије	97.017	74.742
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	343.580	282.005
Трошкови производних услуга	21.223	24.510
Трошкови амортизације	42.258	40.654
Трошкови дугорочних резервисања	5.289	22.019
Нематеријални трошкови	54.067	44.688
Укупно:	1.057.759	953.669

3.4.2.1. Приходи од активирања учинака и робе

Приходи од активирања учинака и робе исказани су у износу од 25.363 хиљада динара, (у 2017. години у износу 41.958 хиљада динара), односе се на приходе од активирања сопствених учинака у производњи алата које Друштво користи у процесу производње.

Производња алата се обавља по радним налозима у којим су исказане вредности утрошеног материјала, као и вредност радног часа који је потребан у изради алата.

3.4.2.2. Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга

Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга исказане су у износу 13.689 хиљада динара, а односи се смањење залиха недовршене производње у износу 12.643 хиљада динара и смањење залиха готових производа у износу 1.046 хиљада динара. (Напомена 3.3.5)

3.4.2.3. Трошкови материјала

Трошкове материјала чине:

Табела број 33: Преглед трошкова материјала

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови материјала за израду	438.250	356.161
Трошкови осталог материјала (режијског)	2.424	3.897
Трошкови резервних делова	567	-
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	64.758	84.347
Укупно	505.999	444.405

Трошкови материјала за израду исказани су у износу 438.250 хиљада динара, а односе се на основни материјал који се користи у процесу производње у износу 424.508 хиљада динара, помоћни материјал на изради сопствених учинака у износу 8.864 хиљаде динара и помоћни материјал који се користи у процесу производње у износу 4.878 хиљада динара,

Трошкови осталог материјала (режијског) исказани су у износу 2.424 хиљаде динара, а односе се на трошкове воде у износу 1.410 хиљада динара и режијски (канцеларијски) материјал у износу 1.014 хиљада динара.

Трошкови резервних делова исказани су у износу 567 хиљада динара, а односе се на трошкове уграђених резервних делова за опрему и слично.

Трошкови једнократног отписа алата и инвентара исказани су у износу 64.757 хиљада динара, а односи се на трошкове отписа: ХТЗ опреме у износу 45.002 хиљаде динара, алата у износу од 19.381 хиљада динара и осталог ситног инвентара у износу 374 хиљаде динара. Отпис ситног алата и инвентара врши се приликом стављања у употребу.

3.4.2.4. Трошкови горива и енергије

Трошкове горива и енергије чине:

Табела број 34: Преглед трошкова горива и енергије

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови горива за возила	1.677	1.640
Трошкови електричне енергије	90.536	73.102
Други трошкови погонског горива	4.804	-
Укупно	97.017	74.742

Трошкови горива за возила исказани су у износу 1.677 хиљада динара, а односе се на трошкове горива за службена возила.

За набавку горива за службена возила закључен је уговор са добављачем „НИС“ ад, Нови Сад, дана 12. децембра 2016. године.

Трошкови електричне енергије исказани су у износу од 90.536 хиљада динара. Трошкове енергије Друштво остварује на две локације и то: у седишту Друштва (погону) у којем је утрошено енергије у износу од 84.367 хиљада динара и погону који се налази у Младеновцу у којем је утрошено енергије у износу од 6.169 хиљада динара.

Утрошак електричне енергије у седишту Друштва обрачунава се заједно са суоснивачем ХК „Крушик“ а.д. Ваљево. На име ХК „Крушик“ а.д. Ваљево, су уписана бројила за читавање утрошка електричне енергије, на чије име „ЕПС снабдевање“ доо, Београд, испоставља рачуне за укупно утрошену електричну енергију. На основу читавања три контролна бројила од стране стручних лица Друштва и стручних лица ХК „Крушик“ врши се обрачун утрошка струје који припада Друштву. На основу овог обрачуна ХК „Крушик“ а.д. Ваљево, задужује Друштво за део трошкова електричне енергије. Месечно испостављене рачуне за укупно утрошену електричну енергију ХК „Крушик“ ад Ваљево измирује према „ЕПС снабдевање“ доо, Београд, а део који је обрачунат Друштву, ХК „Крушик“ а.д. Ваљево, наплаћује од Друштва увећеним за порез на додату вредност, који Друштво не може користити као право на одбитак претходног пореза.

За снабдевање електричне енергије за погон у Младеновцу, Друштво је закључило уговор са „ЕПС снабдевање“ доо, Београд.

Други трошкови погонског горива исказани су у износу 4.804 хиљада динара, а односе се на утрошено гориво, гас, уља и мазива у погону у Ваљево у износу 4.312 хиљада динара и утрошено гориво, гас, уља и мазива у погону Младеновац у износу 492 хиљаде динара.

3.4.2.5. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи исказани су у укупном износу од 343.580 хиљада динара, а њихова структура приказана је у табели која следи:

Табела број 35: Структура зарада и накнада зарада -у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)	270.343	218.441
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	51.779	41.814
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	3.964	4.523
Трошкови накнада председнику скупштине друштва	1.975	1956
Остали лични расходи и накнаде	15.519	15.271
Укупно:	343.580	282.005

Број запослених у Друштву на дан 31. децембар 2018. је 311, од чега је 85 запослених на неодређено време, док је 226 запослених на одређено време.

Примена Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава

Законом о раду је прописано да запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Сагласно члану 105. став 1.

Закона о раду, зарада се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду (основна зарада), зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и слично) и других примања по основу радног односа у складу са општим актом и уговором о раду.

Члановима од 70. до 81. Колективног уговора код послодавца „Ковачки центар“ доо, Ваљево, од 26. јуна 2016. године, утврђено је да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде. Основна зарада се утврђује на основу цене рада, оствареног радног учинка и увећане зараде.

Друштво је током 2018. године, примењивало вредност радног часа за најједноставније послове (кофицијент 1,00), као основицу за обрачун и исплату зарада у износу 133 динара (брuto).

На дан доношења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, односно 27. октобра 2014. године, основица за обрачун и исплату зарада утврђену општим актом износила је 115 динара бруто.

Накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора

Обрачуната је и исплаћена накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у износу од 25.586 хиљада динара. Обрачун и исплата регреса за коришћење годишњег одмора вршена је на основу Колективног уговора, којим је прописано да запослени има право на регрес за коришћење годишњег одмора у висини једне и по просечне нето зараде у Друштву за предходну годину. Обрачун и исплата се врши у дванаест месечних рата почев од исплате зараде за месец јануар, под условом да запослени има право на годишњи одмор у трајању од најмање 20 радних дана. Сразмерни део примања по основу регреса за коришћење годишњег одмора, има запослени којем је годишњи одмор краћи од 20 радних дана.

На дан 27. октобар 2014. године, када је донет Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, а на основу Правилника о раду код послодавца који је био на снази до доношења Колективног уговора код послодавца, регрес за коришћење годишњег одмора по запосленом на годишњем нивоу износио је 10 хиљада динара. Међутим, чланом 88. Колективног уговора утврђено је да запослени има право на регрес у висини просечне нето зараде у Друштву.

Друштво је Анексом 3. Колективног уговора од 17. априла 2018. године, извршило измену члана 88. Колективног уговора тако да ће се регрес за годишњи одмор исплаћивати у висини једне и по просечне нето зараде у друштву за претходну годину по запосленом.

Увећање зарада за минули рад

Увећање зарада по основу минулог рада обрачуната је и исплаћена у износу од 12.348 хиљада динара.

Колективним уговором код послодавца утврђено је да се увећана зарада по основу времена проведеног на раду обрачунава у висини од 0,6% од основице за сваку пуну годину рада остварену у радном односу /минули рад/ који је донет 22. јуна 2016. године. Правилником о раду код послодавца увећана зарада по основу минулог рада утврђена је у висини од 0,5% од основице.

Обрачун накнаде председнику и члановима Скупштине Друштва (брutto)

На име накнаде за рад председнику и члановима Скупштине друштва у 2018. години, обрачунат је и исплаћен износ од 1.975 хиљада динара. У поступку вршења ревизије утврђено је да је месечна накнада за рад у Скупштини друштва, обрачуната и исплаћена у складу са Одлуком о критеријумима и мерилима за утврђивање висине накнаде за рад у надзорним одборима јавних предузећа.

Обрачун и исплата зарада запосленима

Друштво је за 2018. годину, на име зарада запосленима обрачунало и исплатило износ од 270.343 хиљада динара, што је приказано следећом табелом:

Табела број 36: Структура исплаћене зараде и накнаде зараде -у хиљадама динара-

Врста рада	Износ
Основна зарада за време проведено на раду	113.467
Отежани услови рада	11.467
Прековремени рад	6.648
Ноћни рад	25.945
Накнада за неискоришћен одмор	125
Рад на државни празник	14
Увећана зарада за минули рад	12.348
Накнада зараде за време годишњег одмора	25.409
Накнада зараде на дан празника који је нерадни дан	9.233
Накнаде зараде за плаћено одсуство	2.617
Накнада зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад	3.870
Накнада трошкова за исхрану у току рада	33.184
Накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора	25.586
Накнада за осми март	428
Остало	2
Укупно:	270.343

Евиденција радног времена

Друштво је у 2018. години водило евиденције о присуству на раду, при чему су сачињаване радне листе по месецима о присутности на раду за запослене по службама које су оверене од стране руководиоца служби. Радне листе садрже неопходне елементе за обрачун зарада. На основу радних листа финансијско-рачуноводствена служба врши обрачун зарада.

Ноћни рад

Ноћни рад за 2018. годину, обрачунат је и исказан у износу од 25.945 хиљада динара. Друштво је запосленима зараду по основу ноћног рада обрачунало у складу са Колективним уговором и Законом о раду.

Услови рада

Услови рада обрачунати и исказани су у износу 11.467 хиљада динара.

Чланом 73. став 9. Колективног уговора прописано је да се запосленом може исплатити додатак на основну зарadu за услове рада и то:

- За ефективан рад на пословима са повећаним ризиком на којима се признаје бенифицирани радни стаж 12/16 у висини од 0,50 од вредности радног сата за најједноставније послове исплаћене код Друштва у текућем месецу;
- За ефективан рад на пословима са повећаним ризиком на којима се признаје бенифицирани радни стаж 12/15 у висини од 0,45 од вредности радног сата за најједноставније послове исплаћене код Друштва у текућем месецу;
- За ефективан рад на пословима са повећаним ризиком на којима се признаје бенифицирани радни стаж 12/14 у висини од 0,38 од вредности радног сата за најједноставније послове исплаћене код Друштва у текућем месецу;
- За ефективан рад на пословима са повећаним ризиком на које се не признаје бенифицирани радни стаж у висини од 0,30 од вредности радног сата за најједноставније послове исплаћене код Друштва текућем месецу;
- За ефективан рад на пословима у погонима механичке производње - серијска производња, појединачна производња и сектор одржавања у висини од 0,25 од вредности радног сата за најједноставније послове исплаћене код Друштва у текућем месецу.

Накнада зараде

Накнаде зараде исказане су у износу 37.259 хиљада динара, а односе се на обрачун: накнаде зараде за време годишњег одмора у износу 25.409 хиљада динара, накнаде зараде на дан празника који је нерадни дан у износу 9.233 хиљада динара и накнаде зараде за плаћено одсуство у износу 2.617 хиљада динара. Накнада зараде за плаћено одсуство исплаћена је у складу са чланом 19. Колективног уговора запосленима у случају учешћа запослених на радничким спортским играма, склапања брака, добровољног давања крви, рођења детета, смрти члана породице и стручног усавршавања. Обрачун и исплата накнада зараде запосленима извршена је у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, што је у складу са чланом 114. Закона о раду и Колективним уговором.

Накнада зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана

Накнада зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана исказане су у износу од 3.870 динара. Накнада зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана обрачуната је у висини 65% од просечне зараде у претходних 12 месеци, што је у складу са чланом 115. Закона о раду и чланом 83. Колективног уговора код послодавца.

Накнада трошкова за исхрану у току рада

Обрачуната и исплаћена накнада за исхрану у току 2018. године износи 33.184 хиљада динара. Месечна накнада трошкова за исхрану у току рада запосленом припада за дане проведене на раду, а обрачуната је и исплаћена у висини 15% од просечне месечне зараде

остварене у Републици Србији, према последњем објављеном податку надлежног органа за послове статистике, што је у складу са Колективним уговором.

Прековремени рад

Прековремени рад обрачунат је и исплаћен у износу 6.648 хиљада динара. Обрачун и исплата прековременог рада вршена је на основу евиденције о присуству на раду и Одлуке директора Друштва. Друштво води евиденцију о прековременом раду, што је у складу са Законом о раду Колективним уговором код друштва.

Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде на терет послодавца

Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца исказани су у износу 51.779 хиљада динара. У току вршења ревизије утврђено да је Друштво исправно вршило обрачун и уплату доприноса у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Трошкови накнада по уговору о делу

Трошкови накнада по уговору о делу исказани су у износу 3.964 хиљада динара, а односе се на уговоре о делу са физичким лицима за обављање послова: монтаже, пуштања у рад и одржавање хидрауличких система, инфраструктуре, развој и унапређење нових производа и конструисање израде алата, послови металурга и исплаћени су у складу са Законом о раду.

Остали лични расходи и накнаде

Остали лични расходи и накнаде у износу од 15.519 хиљада динара.

Табела број 37: Структура осталих личних расхода и накнада

- у хиљадама динара-

Назив	2018. година
Отпремнине приликом одласка у пензију	214
Јубиларне награде	243
Накнаде трошкова превоза на посао и са посла	11.866
Накнада трошкова запосленима за коришћење сопственог аутомобила за службене сврхе	1.288
Солидарна помоћ	595
Накнаде трошкова дневница, смештаја и превоза на службеном путу у земљи	589
Накнаде трошкова дневница, смештаја и превоза на службеном путу у иностранству	636
Давања другим физичким лицима	88
Укупно:	15.519

Отпремнине приликом одласка у пензију исказане су у износу 214 хиљада динара, а односе се на отпремнину приликом одласка у пензију једног запосленог радника и у складу је са Колективним уговором Друштва.

Јубиларне награде у пословним књигама Друштва за 2018. годину исказане су у износу од 243 хиљаде динара. Обрачун и исплата јубиларних награда запосленима је у складу са чланом 41. Колективног уговора.

Накнаде трошкова превоза на посао и са посла исказане су у износу 11.866 хиљада динара, обрачунате су и исплаћене у висини превозне карте јавног превоза у складу са Колективним уговором.

Накнада трошкова запосленима за коришћење сопственог аутомобила за службене сврхе исказане су у износу 1.288 хиљада динара.

Накнаде трошкова дневница, смештаја и превоза на службеном путу у земљи исказане су у износу 589 хиљада динара, а обрачунате су у складу са Колективним уговором Друштва.

Накнаде трошкова дневница, смештаја и превоза на службеном путу у иностранству исказане су у износу 636 хиљада динара.

Давања другим физичким лицима у износу 88 хиљада динара обрачунати су и исплаћени са порезима и доприносима као другим физичким лицима

У току вршења ревизије утврдили смо да су остали лични расходи и накнаде обрачунати у складу са Законом о раду и Колективним уговором код Друштва.

Усклађеност општег акта и уговора о раду са одговарајућим одредбама Закона о раду

Радно правни односи у Друштву уређени су Законом о раду, Колективним уговором број 02/16-1144 од 22. јуна 2016. године и Правилником о организацији и систематизацији послова (радних места) Друштва .

Друштво је извршило усклађивање интерних аката који се односе на зараде, накнаде зарада и остале личне расходе. Колективни уговор, Правилник о организацији и систематизацији послова (радних места) Друштва и уговори о раду са запосленима су усклађени са Законом о раду.

3.4.2.6. Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга у 2018. години су исказани у износу од 21.223 хиљаде динара, а чине их:

Табела број 38: Структура трошкова производних услуга

- у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови услуга на изради учинака	546	2.693
Трошкови транспортних услуга	3.437	4.214
Трошкови услуга одржавања	3.377	3.905
Трошкови закупнина	-	151
Трошкови рекламе и пропаганде	890	-
Трошкови осталих услуга	12.973	13.547
Укупно:	21.223	24.510

Трошкови услуга на изради учинака у износу од 546 хиљада динара се односе на услуге термичке обраде челика и у потпуности су исказани према добављачу „Unior Components“ доо, Крагујевац.

Трошкови транспортних услуга исказани у износу од 3.437 хиљада динара чине у највећој мери трошкови мобилне и фиксне телефоније у износу од 2.340 хиљада динара према

добављачима „Телеком Србија“ ад, Београд и „Теленор“ доо, Београд, као и трошкове поштанских услуга у износу од 77 хиљада динара. Остали износ од 1.021 хиљада динара се односи на трошкове превоза. Друштво не поседује интерни акт о употреби службених мобилних телефона.

Трошкови услуга одржавања основних средстава у 2018. години износе 3.377 хиљада динара. Највећи део одржавања се односи на одржавање опреме, затим одржавање објеката, а најмањи део на одржавање возила. Увидом у рачуноводствену документацију, утврђено је да Друштво не користи одбитни ПДВ на трошкове који се односе на путничке аутомобиле.

Трошкови рекламе и пропаганде у износу од 890 хиљада динара односе се у на трошкове рекламе у медијима и оглашавања на интернет порталима према више добављача. Друштво не поседује интерни акт о реклами и пропаганди.

Структуру трошкова осталих услуга у износу од 12.973 хиљаде динара чине:

Табела број 39: Структура трошкова осталих услуга

- у хиљадама динара-

Назив	2018. година
Трошкови комуналних услуга	423
Трошкови услуга заштите на раду	232
Трошкови осталих услуга	12.318
Укупно:	12.973

Трошкови комуналних услуга у износу од 423 хиљаде динара се односе на трошкове према добављачима ЈКП „Видрак“, Ваљево и ЈКП „Водовод“ Ваљево.

Трошкови услуга заштите на раду исказани су у износу 232 хиљаде динара. Највећи део трошкова се односи према добављачу „Нориск“ доо, Ваљево.

Трошкови осталих услуга исказани су у укупном износу од 12.318 хиљада динара. Највећи део трошкова осталих услуга у износу од 9.623 хиљада динара се односи на трошкове одржавања заједничког простора које ХК „Крушик“ ад, Ваљево, префактурише Друштву. У прилогу фактура ХК „Крушик“ ад, Ваљево, достављени су обрачуни трошкова, као и фактуре на основу којих су трошкови настали.

Остатак трошкова се у највећем износу односе на трошкове термичке обраде.

3.4.2.7. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације за 2018. годину исказани су у износу од 42.258 хиљада динара (у 2017. години износили су 40.654 хиљаде динара), а чине их трошкови амортизације нематеријалних улагања у износу од 1.090 хиљада динара, трошкови амортизације у износу од 8.863 хиљада динара који се односе на трошкове амортизације грађевинских објеката, 30.429 хиљада динара су трошкови амортизације који се односе на постројења и опрему, 75 хиљада динара је амортизација за остале некретнине, постројења и опрему, 1.534 хиљаде динара износи амортизација за улагања на туђим основним средствима, амортизација за биолошка средства износи 267 хиљада динара. Нематеријална средства се амортизују у току 5 година пропорционалном методом, осим улагања чије је време утврђено уговором, а почев по истеку месеца у коме је почело коришћење. Амортизација некретнина, постројења и опреме врши се применом пропорционалног метода у процењеном корисном веку употребе а по истеку месеца у коме је почело коришћење истих. Уколико није могуће утврдити поштenu

вредност биолошког средства, тада се оно исказује по набавној цени, умањеној за укупну амортизацију која износи 10% на годишњем нивоу.

3.4.2.8. Трошкови дугорочних резервисања

Трошкови дугорочних резервисања у износу од 5.290 хиљада динара чине трошкови резервисања за јубиларне награде у износу од 830 хиљада динара и судске спорове у износу од 4.460 хиљада динара (Напомена 3.3.12.).

3.4.2.9. Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови се односе на:

Табела број 40: Структура нематеријалних трошкова

- у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови непроизводних услуга	19.447	15.871
Трошкови репрезентације	4.126	4293
Трошкови премија осигурања	1.801	1.203
Трошкови платног промета	1.387	762
Трошкови чланарина	519	220
Трошкови пореза	26.624	21.546
Остали нематеријални трошкови	163	793
Укупно:	54.067	44.688

Структура трошкова непроизводних услуге у 2018. години у укупном износу од 19.447 хиљада динара састоји се из:

Табела број 41: Структура трошкова непроизводних услуга

- у хиљадама динара-

Назив	2018. година
Трошкови адвокатских услуга	820
Трошкови здравствених прегледа	417
Трошкови одржавања софтвера	391
Трошкови стручних часописа	230
Трошкови стручног оспособљавања	160
Трошкови физичког обезбеђења	9.811
Трошкови одношења отпада	3.502
Трошкови одржавања возила	692
Трошкови ревизије	296
Трошкови лиценци	711
Трошкови процене	290
Остали трошкови	2.127
Укупно:	19.447

У току 2018. године, Друштво је на име *адвокатских услуга* утрошило 820 хиљада динара, на основу закљученог уговора са адвокатском канцеларијом.

На *систематски преглед запослених и здравствене услуге* у 2018. години је утрошено 417 хиљада динара на име прегледа запослених. Чланом 56. Колективног уговора утврђено је да је послодавац дужан да обезбеди периодичне систематске прегледе за све запослене.

Трошкови одржавања софтвера у укупном износу од 391 хиљада динара се односе на трошкове одржавања апликативног софтвера. Трошкови су настали на основу уговора са добављачем „АБ софт“, доо, Београд.

Трошкови стручних часописа су исказани у износу од 230 хиљада динара и односе се на трошкове претплате стручних часописа.

Трошкови стручног оспособљавања исказани су у износу 160 хиљада динара и односе се на котизацију за стручне семинаре.

У пословним књигама на рачуну *трошкови физичког обезбеђења* исказан је износ од 9.811 хиљада динара. Друштво је закључило уговор о обезбеђењу са предузећем „Eurosecurit“ доо, Београд.

Трошкови одношења отпада исказани су у износу 3.502 хиљада динара, а односе се на одвожење отпада према стандардима за управљањем отпадом. За одношење отпада закључен је уговор са „Kemis“ доо, Ваљево.

Трошкови одржавања возила исказани су у износу 692 хиљада динара и закључен је уговор са „АБЦ Тест“ доо, Ваљево.

Трошкови ревизије у износу 296 хиљада динара односе се на трошкове вршења ревизије финансијских извештаја за 2017. годину, исказани према „Бојић ревизија“ доо, Шабац.

Трошкови лиценци исказани су у износу 711 хиљада динара, а односе се на лиценце за 3Д технологије.

Трошкови процене исказани су у износу 290 хиљада динара, а односе се на процену дотрајалих машина од стране Машинског факултета, Београд.

Остали трошкови у износу од 2.127 хиљада динара се односе на трошкове услуга, атестирања електро и машинске опреме, прегледа опрема за рад, информисања прања возила и друго.

Трошкови репрезентације исказани су у износу 4.126 хиљада динара, а односе се на трошкове репрезентације у просторијама Друштва у износу 2.649 хиљада динара, ресторанске услуге у износу 1.022 хиљада динара и за поклоне пословним партнерима 455 хиљада динара.

Трошкови премије осигурања који износе 1.801 хиљаде динара односе се на трошкове премије осигурања на основна средства, на трошкове премије осигурања од незгоде и на осигурање лица по фактурама „ДДОР“ адо, Нови Сад и „WIENER STADTISCHE OSIGURANJE“ адо, Београд.

Трошкови платног промета који износе 1.387 хиљаде динара односе се на трошкове банкарских провизија на рачунима код пословних банака.

Трошкови чланарине у износу од 519 хиљада динара се односе на трошкове чланарине према комори Србије.

Трошкови пореза исказани су у износу 26.624 хиљада динара, а односе се на уплату у буџет Републике Србије разлике по основу умањења зарада по Закону о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава у износу 23.558 хиљада динара, порез на имовину у износу 1.753 хиљада динара, накнада за запошљавање особа са инвалидитетом у износу 1.097 хиљада динара, накнада за заштиту животне средине у износу 95 хиљада динара, комунална такса у износу 89 хиљада динара и накнада за воду у износу 32 хиљаде динара.

Остали нематеријални трошкови исказани су у износу од 163 хиљаде динара, а односе се на таксе државних органа.

3.4.3. Финансијски приходи

Финансијске приходе чине:

Табела број 41: Структура финансијских прихода - у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	2.299	66.950
Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	6.804	387
Позитивне курсне разлике (према трећим лицима)	93	78
Остали финансијски приходи	42	273
Укупно:	9.238	67.688

Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица у износу од 2.299 хиљада динара се односе на позитивне курсне разлике обрачунате према оснивачу СДПР-у по основу обавеза за позајмице са валутном клаузулом.

Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица у износу 6.804 хиљада динара се односе на обрачунате позитивне курсне разлике разлике приликом наплате потраживања од „Крушик“ а.д, Ваљево. Уговори о продаји са ХК „Крушик“, Ваљево, закључени су са валутном клаузулом односно према средњем курсу Народне Банке Србије.

Позитивне курсне разлике (према трећим лицима) у износу 93 хиљаде динара односе се на позитивне курсне разлике према трећим лицима од продаје у иностранство уз валутну клаузулу.

Остали финансијски приходи у износу 42 хиљаде динара односе се на обрачунате камате из пословног односа.

3.4.4. Финансијски расходи

Табела број 42: Структура финансијских расхода - у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	44.170	50.036
Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1.095	5.146
Расходи камата (према трећим лицима)	5.147	700

Негативне курсне разлике	52	487
Укупно:	50.464	56.369

Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима исказани у износу 44.170 хиљада динара, а односе се на камате за позајмице у износу 18.632 хиљада динара, дисконт по основу потраживања од купца ХК „Крушик“ ад, Ваљево, која су уступљена „Југоимпорт-СДПР“, Београд у износу 17.617 хиљада динара и негативне курсне разлике обрачунате по основу позајмица од „Југоимпорт-СДПР“, Београд, у износу 7.920 хиљада динара.

Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима у износу 1.095 хиљада динара односе се на негативне курсне разлике у односу на ХК „Крушик“, Ваљево.

Расходи камата (према трећим лицима) у износу 5.147 хиљада динара односе се на камате по основу обавеза по кредиту код „АИК Банке“, а.д. Београд, у износу 5.021 хиљада динара, камате на неблаговремено плаћене јавне приходе према државним оранима у износу 123 хиљаде динара и обрачунате камате из дужничко поверилачког односа према „ЕПС Снабдевање“ доо, Београд, у износу 3 хиљаде динара.

Негативне курсне разлике износе 52 хиљаде динара, односе се на курсне разлике приликом измирења обавеза са валутном клаузулом.

3.4.5. Остали приходи

Остали приходи, који су у пословним књигама Друштва за 2018. годину исказани у износу од 4.520 хиљада динара, а односе се на:

Табела број 43: Структура осталих прихода

- у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Добици по основу продаје постројења	-	28.281
Добици од продаје материјала – расходовање опреме	3.320	-
Приходи од отписа обавеза по основу закона (застареле обавезе)	62	693
Приходи од укидања других дугорочних резервисања	576	-
Остали приходи	562	217
Укупно:	4.520	29.191

Добици од продаје материјала – расходовање опреме у износу од 3.320 хиљада динара се односе на продају расходоване опреме. На основу Записника комисије за расход машина и опреме од 18. јуна 2018. године и на основу предлога директора Друштва, донета је Одлука Скупштине друштва од 14. септембра 2018. године да се изврши расходовање одређене опреме.

Машински факултет, Универзитета у Београду је извршио процену техничког стања и вредности опреме за Друштво од 13. јуна 2018. године и утврдио вредност предметне опреме у износу од 1.947 хиљада динара. Опрема је као отпадно гвожђе откупљена од стране „Инос-балкан“ доо, Ваљево, по цени од 3.320 хиљада динара. Записником од 28. децембра 2018. године, констатовано је да је извршено трајно онемогућавање опреме за даљу употребу.

Приходи од отписа обавеза по основу закона износе 62 хиљаде динара и односе се на укидање исплате породиљама услед промене Закона о финансијској подршци породици са

децом од 1. јула 2018. године по којој се накнада зараде исплаћује директно породиљи, а не послодавцу.

Приходи од укидања других дугорочних резервисања у износу од 576 хиљаде динара се односе на приходе од укидања резервисања за отпремнине.

Највећи део осталих прихода се односи на приходе од накнаде штете од стране „ДДОР“ ад, Нови Сад, у износу од 254 хиљаде динара на име каско осигурања, 100 хиљада динара се односи на исправку књижења по изводу отворених ставки добијеном од стране „НИС“ ад, Нови Сад, док се 201 хиљада динара се односи на приходе од обустава зарада запослених по основу коришћења мобилних телефона.

3.4.6. Остали расходи

Остали расходи исказани су у износу од 7.077 хиљада динара, а чине их:

Табела број 44: Структура осталих расхода

- у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Неотписана вредност и додатни трошкови расходања постројења и опреме	2.687	-
Трошкови судских спорова	2.660	-
Издаци за хуманитарне, културне, образоване, научне и верске намене, за заштиту човекове средине и спортске намене	1.710	1.847
Донације у роби	20	5.398
Укупно:	7.077	7.245

Расходи по основу неотписане вредности и додатних трошкова расходања постројења и опреме исказани су у износу 2.687 хиљада динара. Расходи се односе на отпис опреме. Скупштина друштва је дана 14. септембра 2018. године на предлог Директора донела Одлуку о расходу опреме број 02/18-1120.

Трошкове судских спорова у износу од 2.660 хиљада динара, чине трошкови плаћених судских такси и накнада изгубљене зараде по пресудама у поступцима са бившим запосленима поводом незаконитог отказа.

Издаци за хуманитарне, културне, образоване, научне и верске намене, за заштиту човекове средине и спортске намене исказани су у пословним књигама Друштва у износу од 1.710 хиљада динара.

Друштво је давало донације у току 2018. године сидикату, спортским удржењима, за образовање и науку, верским установама. Друштво у свом програму пословања има предвиђена средства за донације и спонзорства и директор у складу са програмом пословања закључује уговоре о давању донација.

Расходи за донацију у роби се односе на донацију два штампача у износу од 20 хиљада динара. Донација је дата Комуналној полицији која је потписала реверс о преузимању.

Самосталном синдикату металаца Србије, Синдикална организација „Ковачки центар“ доо, Ваљево, уплаћен је износ од 850 хиљада динара. У одлуци директора се наводи да се средства исплаћују на основу молбе синдиката и да су иста потребна за финансирање фондова синдиката.

3.4.7. Нето добитак

Остварени нето добитак према билансу успеха за 2018. и 2017 годину био је следећи:

Табела број 45: Остварени нето добитак

- у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Добитак из редовног пословања пре опорезивања	37.111	110.759
Нето добитак (губитак) пословања који се обуставља, ефекти промене рачуноводствене политике и исправка грешке из ранијих периода	(220)	24
<i>Компоненте пореза на добитак</i>		
Порески расход периода	-	-
Одложени порески расходи периода	-	-
Одложени порески приходи периода	-	-
Нето добитак	36.891	110.783

Нето добитак пословања који се обуставља, ефекти промене рачуноводствене политике и исправка грешке из ранијих периода у износу од 220 хиљада динара чини ефекат исправке грешака из ранијих година које, према рачуноводственим политикама Друштва нису од материјалног значаја. Исправка грешке се односи на мање исказане обавезе према добављачима у износу од 245 хиљада динара и мање исказан порез на додату вредност у примљеним фактурама од добављача у износу од 25 хиљада динара.

3.4.7.1. Порески расход периода

Према пореској пријави, коју је Друштво доставило Пореској управи, није исказан порески расход за период од 1. јануара до 31. децембра 2018. године.

Усклађивање рачуноводственог добитка пре опорезивања и текућег пореза према пореском билансу (ПБ) и утврђивање пореског расхода периода у пореској пријави (ПДП) је следећи:

Табела број 46: Порески расходи периода

- у хиљадама динара-

Опис	2018. година
Добитак пре опорезивања	36.891
Усклађивање расхода:	
- Расходи у текућем периоду, који се не признају у пореском билансу	11.990
- Амортизација заснована на рачуноводственим прописима	42.258
- Амортизација заснована на пореским прописима	(83.942)
- Дугорочна резервисања која се не признају у пореском билансу	5.289
Усклађивање прихода:	
- Приходи по основу неискоришћених дугорочних резервисања, која нису била призната као расход у пореском периоду у коме су извршена	(576)

Добит усклађена на начин прописан Законом о порезу на добит правних лица ¹⁴	11.910
Износ губитка из пореског биланса из претходних година, до висине добити	(11.910)
Добитак/(Губитак) по пореском билансу- пореска основица	-
Порески расход периода:	-

3.4.7.2. Одложени порези

Друштво у билансу стања на дан 31. децембар 2018. године нема исказана одложена пореска средства, односно одложене пореске обавезе, нити у билансу успеха за 2018. годину исказује одложене пореске расходе периода, односно одложене пореске приходе периода.

Друштво није на дан биланса 31. децембар 2018. године, нити у ранијим годинама, утврђивало одложене пореске обавезе и одложена пореска средства, мада према финансијским извештајима и пореском билансу за 2018. годину постоје разлози за њихово признавање.

У финансијским извештајима и пореском билансу за 2018. годину исказана је значајна привремена разлика између неотписане вредности сталних средстава, које подлежу обрачуна амортизације засноване на рачуноводственим прописима и неотписане вредности сталних средстава, које подлежу обрачуна амортизације засноване на пореским прописима. Књиговодствена вредност сталних средстава, која подлежу обрачуна амортизацији на дан 31. децембар 2018. године износи 1.263.624 хиљаде динара, а њихова пореска неотписана вредност износи 697.389 хиљада динара. Због ове привремене разлике у износу од 566.235 хиљада динара настају одложене пореске обавезе.

У прилогу Пореске пријаве на добит правних лица и Пореског биланса обвезника пореза на добит правних лица, исказани су порески губици који се преносе у наредни период, а по основу којих се могу признати одложена пореска средства.

Према подацима који су достављени Пореској управи, а који су нам предочени, Друштво има неискоришћене пореске губитке које може користити за умањење опорезиве основице у наредном периоду.

У наредној табели су дати подаци о пореским губицима по годинама:

Табела број 47: Преглед пореских губитака по годинама

- у хиљадама динара-

Опорезива добит		Износ пореског губитак	Период коришћења	Искоришћено по годинама		Неискоришћени порески губици по годинама	
Година	Износ			Година коришћења	износ	година	Износ
2013.	-	38.015	2014 - 2018	2017.	74.477	2013.	-
2014.	-	75.917	2015 - 2019	2018.	11.910	2014.	27.545
2015.	-	78.470	2016 - 2020	-	-	2015.	78.470
2016	-	28.066	2017 - 2021	-	-	2016.	28.066
2017.	74.477	-	-	-	-	-	-
2018	11.910	-	-	-	-	-	-
Укупни порески губитак који се преноси у наредни период							134.081

¹⁴ „Службени гласник РС”, бр. 25/2001, 80/2002, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017, 95/2018)

Према подацима које нам је Друштво доставило, порески кредит по основу улагања у основна средства се може искористити за умањење пореза на добит правних лица до 2021. године.

Налаз: Друштво је на основу законом утврђених критеријума за разврставање, разврстано у велика правна лица и дужно је да у смислу Закона о рачуноводству примењује пуне Међународне рачуноводствене стандарде и Међународне стандарде финансијског извештавања.

Према МРС 12 Порез на добитак, Друштво треба да призна:

- одложене пореске обавезу за све привремене разлике за које се очекује да ће повећати опорезиви добитак у будућности;
- одложена пореска средства за све привремене разлике за које се очекује да ће умањити опорезиви добитак у будућности;
- одложена пореска средства за пренете неискоришћене пореске губитке и неискоришћени порески кредит;
- одложено пореско средство се признаје за преношење неискоришћених пореских губитака и неискоришћених пореских кредита у наредни период у мери у којој је вероватно да ће постојати расположив опорезиви добитак за који се могу искористити неискоришћени порески губици или неискоришћени порески кредити.

Према подацима исказаним у финансијским извештајима и пореском билансу за 2018. годину утврђено је да привремена разлика између неотписане вредности средстава у финансијским извештајима и неотписане вредности средстава према пореским прописима, износи 566.235 хиљада динара. На основу ове разлике настају одложене пореске обавезе, које Друштво није утврдило.

Према подацима који су нам презентовани и који су достављени Пореској управи, исказани су порески губици који се преносе у наредни период у износу 134.081 хиљада динара. По ПК обрасцу, који је достављен пореској управи уз порески биланс за 2018. годину, неискоришћени порески кредит по основу улагања у основна средства износи 396.983 хиљаде динара. По основу пореских губитака и неискоришћеног пореског кредита, настају одложена пореска средства, које Друштво такође, није утврдило.

За признавање одложених пореских средстава по основу пренетих пореских губитака, и неискоришћеног пореског кредита, неопходно је да Друштво утврди добитак који планира остварити у наредним периодима, за који се може искористити пренети порески губици и неискоришћени порески кредит.

Због чињенице да Друштво није вршило процену будућних добитака на основу којих се одложена пореска средства признају, у поступку ревизије није било могуће утврдити износ одложених пореских средстава, односно одложених пореских обавеза, које нису исказане у билансу стања на дан 31. децембра 2018. године. Такође, из наведеног разлога, нисмо у могућности да квантификујемо износ одложених пореских расхода, односно одложених пореских прихода периода који утичу на нето добитак у билансу успеха за 2018. годину.

Ризик: Финансијски извештаји су поуздани када су ослобођени од материјалних грешака. Чињеница да Друштво није вршило признавање одложених пореских средстава и одложених пореских обавеза, у складу са МРС 12 Порез на добитак, повећава ризик да финансијски извештај не приказују објективно финансијски положај и резултате пословања Друштва, што утиче на погрешне закључке корисника финансијских извештаја.

Препорука број 2: Препоручује се Друштву да у складу са МРС 12 Порез на добитак процени одложена пореска средства и утврди одложене пореске обавезе и у складу са тим спроведе одговарајућа књижења.

3.5. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

У Извештају о осталом резултату исказују се компоненте осталог свеобухватног добитка или губитка у складу са МСФИ. Извештај о осталом резултату обухвата приходе и расходе који нису признати у Билансу успеха, већ се признају у Билансу стања у оквиру позиције капитала.

Друштво је у 2018. години исказало укупни нето свеобухватни добитак у износу од 36.891 хиљаду динара (у 2017. години укупни нето свеобухватни добитак у износу од 110.783 хиљаде динара). Свеобухватни добитак идентичан је нето добитку из биланса успеха за 2018. годину.

3.6. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

Садржина извештаја о променама на капиталу је дефинисана смерницама МРС 1 – Презентација финансијских извештаја (параграфи 6.1-6.4) и одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Елементи који се директно односе на одмеравање финансијске позиције Друштва су имовина, обавезе и капитал.

Капитал као преостало учешће власника у имовини Друштва после одбијања свих његових обавеза, реално је исказан и вреднован уколико су имовина и обавезе реално и фер одмерени.

Спровођењем поступка ревизије и анализом исказаних позиција у Извештају о променама на капиталу за 2018. годину, утврђено је да предметни извештај, осим основа за изражавање мишљења са резервом, реално одражава финансијски положај Друштва, да је састављен у складу са смерницама МРС 1 – Презентација финансијских извештаја (параграфи 6.1-6.4) и да обезбеђује неопходне информације о финансијској позицији Друштва које су корисне за доношење економских одлука корисницима финансијских извештаја.

3.7. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

Извештај о токовима готовине садржи информације о примањима и издавањима готовине и готовинских еквивалената током 2018. године, које корисницима финансијских извештаја служе за процену способности Друштва да ствара готовину и еквиваленте готовине и да користи те токове готовине.

Спровођењем поступка ревизије, односно увидом у пословне књиге Друштва као и на основу анализе исказаних позиција у Извештају о токовима готовине за 2018. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике, чиме су обезбеђене релевантне информације о променама у готовини и готовинским еквивалентима Друштва у оквиру пословних активности, активности инвестирања и активности финансирања.

3.8. НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

У складу са МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, Напомене уз финансијске извештаје треба да, пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја и

примењеним рачуноводственим политикама, обелодане информације које захтева овај Стандард, а које нису презентоване на другом месту у финансијским извештајима и пруже додатне информације о финансијским извештајима, релевантне за разумевање укупних финансијских извештаја.

Спровођењем поступка ревизије и анализом исказаних позиција у Напоменама уз финансијске извештаје за 2018. годину, утврђено је да предметни извештај, садржи информације које је Друштво било дужно да обелодани у складу са МРС 1 – Презентација финансијских извештаја.

4. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Потенцијалне обавезе представљају могуће обавезе које настају по основу прошлих догађаја, чије постојање ће бити потврђено само настанком или ненастанком једног или више неизвесних будућих догађаја, који нису у потпуности под контролом Друштва. Или су то садашње обавезе које настају по основу прошлих догађаја али се не могу признати јер није вероватно да ће бити захтеван одлив средстава за измирење обавеза, или се износ обавеза не може поуздано проценити.

Анализом судских поступака који могу резултирати потенцијалним обавезама утврђено је да се на дан 31. децембар 2018. године, против Друштва воде три радна спора. Предмет свих спорова је накнада изгубљене зараде због незаконитог престанка радног односа бивших запослених. Висина тужбених захтева опредељена је у укупном износу од 9.002 хиљада динара, док су трошкови парничног поступка опредељени у износу од 211 хиљада динара. Друштво је у процени очекиваног исхода, предвидело да ће предметни спорови бити изгубљени и за исто је извршило резервисање у укупном износу од 9.213 хиљада динара (Напомена 4.1.12.).

Према подацима правне службе, у два спора Друштво је уложило жалбу и предмети се налазе пред Апелационим судом у Београду, док је један спор у 2019. години коначно пресуђен у корист запосленог и по том основу је извршена исплата накнаде штете.

Бивши запослени који је по тужби за враћање на рад у току 2018. године, добио спор, односно пресуду за враћање на рад, поднео је тужбу за накнаду штете (изгубљене зараде) у јануару 2019. године.

Друштво нема активних судских спорова у којима има својство тужиоца.

5. ДРУГА ПИТАЊА У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ

Иако циљ ове ревизије није био давање мишења о усклађености пословања, вршењем ревизије финансијских извештаја утврдили смо следеће неправилности:

1) Друштво, приликом обрачуна и исплате зарада у 2018. години, није примењивало основицу за обрачун и исплату зарада утврђену општим актом (Колективним уговором), који је био на снази на дан доношења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава 27. октобра 2014. године, већ општи акт (анексима измењени Колективни уговор) којим је увећана основица за обрачун и исплату зарада, чиме је поступило супротно члану 5. став 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Према општем акту, који је био на снази у моменту доношења овог Закона, основица за обрачун и исплату зарада износила је 115 динара (брuto), а Друштво је примењивало

анексирани Колективни уговор, по којем је основица за обрачун зарада утврђена у висини од 133 динара (брuto) и примењивана је од априла месеца 2017. године.

У члану 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава је наведено да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања донетог за време примене овог закона, због чега Друштво није могло да повећава основицу за обрачун зарада.

Колективним уговором је предвиђено да директор Друштва може, за највише 15 запослених да одреди основну зарату у већем износу од основне зараде утврђене на основу елемената из Колективног уговора, што се регулише уговором о раду са запосленим. Директор Друштва је закључио уговоре о раду са запосленим у номиналном износу које су веће од зарада запослених на дан доношења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, односно на дан 27. октобар 2014. године.

Повећањем вредности радног часа за најједноставније послове, које није у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Друштво је у 2018. години више утврдило расходе, по основу зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, у износу од 38.214 хиљада динара.

2) Друштво није утврдило висину регреса за коришћење годишњег одмора по запосленом у складу са чланом 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава. У поменутом члану је наведено да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања), којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања, донет за време примене овог закона.

Због наведеног Друштво је у 2018. години, утврдило веће расходе по основу зарада и накнада зарада у износу од 22.476 хиљада динара, као и више обавезе по основу зарада и накнада зарада за исти износ.

3) Друштво је приликом обрачуна и исплате зарада, запосленима који су остваривали право на увећање зараде по основу прековременог рада и увећања дела зараде по основу ноћног рада, обрачун минулог рада вршило на основицу која садржи и ова увећања. Овакав начин обрачуна није у складу са чланом 108. став 1. тачка 4) и став 5. Закона о раду и чланом 79. став 1. тачке од 1. до 3. Колективног уговора у којим је наведено да, основицу за обрачун увећане зараде чин **основна зарада** утврђена у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Друштву је препоручено да обрачун минулог рада врши у складу са Законом о раду и Колективним уговором, што је и прихваћено.

4) Друштво, у 2018. години није вршило умањење уговорене нето накнаде за рад Председнику и члановима Скупштине Друштва, што није у складу са чланом 6. став 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, којим је прописано да се друга стална

примања у нето износу умањују за 10%. Такође, због чињенице да Друштво није вршило умањења уговорене нето накнаде, поступило је супротно члану 7. став 2. поменутог закона. Овим чланом је прописана обавеза уплате разлике између укупног износа другог сталног примања, који није умањен и укупног износа другог сталног примања који је обрачунат са умањењем. Разлика коју је по овом основу требало обрачунати и уплатити у буџет Републике Србије у 2018. години износи 197 хиљада динара.

У поступку ревизије Друштву је препоручено да се обрачун накнаде Председнику и члановима Скупштине Друштва врши у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, што је од стране Друштва прихваћено.

5) Друштво је део зараде запосленима по основу услова рада обрчунало и исплатило као додатни коефицијент, који је утврђен у распону од 0,0299 за радно место помоћник директора производње до 0,3881 за радно место руковање и загревање на нафтним-гасним пећима и ковачким ватрама. Међутим, додатне коефицијенте за услове рада Друштво није предвидело у одредбама члана 73. став 2. Колективног уговора, као ни закљученим уговорима о раду са запосленим. Овакав начин обрачуна није у складу са Законом о раду.

ПРИЛОГ III

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ДРУШТВА СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ
„КОВАЧКИ ЦЕНТАР“, ВАЉЕВО**

С А Д Р Ж А Ј

1. Биланс стања	72
2. Биланс успеха	74
3. Извештај о осталом резултату	76
4. Извештај о променама на капиталу	77
5. Извештај о токовима готовине	78

1. Биланс стања
на дан 31. децембар 2018. године

- у хиљадама динара -

Групе рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
			Текућа година	Претходна година
	АКТИВА			
	А. СТАЛНА ИМОВИНА		2.500.860	2.397.243
01	I НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	3.3.2	30.409	31.499
011,012 и део 019	1. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвери и остала права		730	1.820
015 и део 019	2. Нематеријална имовина у припреми		29.679	29.679
02	II НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	3.3.3	2.468.849	2.363.875
020, 021 и део 029	1. Земљиште		31.028	31.028
022 и део 029	2. Грађевински објекти		490.550	460.299
023 и део 029	3. Постројења и опрема		644.349	669.347
025 и део 029	4. Остале некретнине, постројења и опрема		638	713
026 и део 029	5. Некретнине, постројења и опрема у припреми		1.153.208	936.067
027 и део 029	6. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми		128.087	123.968
028 и део 029	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему		20.989	142.453
03	III БИОЛОШКА СРЕДСТВА	3.3.4	1.602	1.869
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади		1.602	1.869
	Б. ОБРТНА ИМОВИНА		724.277	721.736
Класа 1	I ЗАЛИХЕ	3.3.5	295.478	309.108
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар		117.151	104.290
	2. Недовршена производња		151.632	164.275
12	3. Готови производи		5.645	6.691
13	4. Роба		921	921
15	5. Плаћени аванси за залихе и услуге		20.129	32.931
20	II ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	3.3.6	357.182	347.541
200 и део 209	1. Купци у земљи – матична и зависна правна лица		18.354	-
202 и део 209	2. Купци у земљи – остала повезана правна лица		325.349	344.942
204 и део 209	3. Купци у земљи		13.440	2.560
205 и део 209	4. Купци у иностранству		39	39
22	III ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	3.3.7	2.510	33.362
24	IV ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	3.3.8	69.003	30.317
28 осим 288	V АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	3.3.9	104	1.408
	УКУПНА АКТИВА		3.225.137	3.118.979
88	ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	3.3.10	376.809	382.550

**1. Биланс стања
на дан 31. децембар 2018. године (наставка)**

- у хиљадама динара -

Групе рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
			Текућа година	Претходна година
	ПАСИВА			
	А КАПИТАЛ	3.3.11	386.589	349.689
30	I ОСНОВНИ КАПИТАЛ		304.619	304.619
301	1. Удели друштва са ограниченом одговорношћу		304.619	304.619
32	II РЕЗЕРВЕ		4.508	-
34	III НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК		77.462	110.783
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година		40.571	-
341	2. Нераспоређени добитак текуће године		36.891	110.783
35	IV ГУБИТАК		-	65.704
350	1. Губитак ранијих година			65.704
	Б ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		63.154	61.855
40	I ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	3.3.12	26.457	25.158
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених		17.244	17.425
405	2. Резервисања за трошкове судских спорова		9.213	7.733
41	II ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	3.3.13	36.697	36.697
410	3. Обавезе које се могу конвертовати у капитал		36.697	36.697
42 до 47 (осим 498)	В КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		2.775.394	2.707.426
42	I КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	3.3.14	2.366.052	2.379.509
422	1. Краткорочни кредити и зајмови у земљи		125.000	33.333
424, 425, 426 и 429	2. Остале краткорочне финансијске обавезе		2.241.052	2.346.176
430	II ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	3.3.15	450	200
43 осим 430	III ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	3.3.16	373.063	293.046
431	1. Добављачи – матична и зависна правна лица у земљи		153.103	154.421
433	2. Добављачи – остала повезана правна лица у земљи		11.430	16
435	3. Добављачи у земљи		208.530	113.260
436	4. Добављачи у иностранству		-	52
439	5. Остале обавезе из пословања		-	25.297
44, 45 и 46	IV ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	3.3.17	27.695	26.811
47	V ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	3.3.18	7.913	7.591
48	VI ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	3.3.19	221	269
	В. УКУПНА ПАСИВА		3.225.137	3.118.979
89	Г. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	3.3.10	376.809	382.550

2. Биланс успеха
за период од 1. јануара до 31. децембра 2018. године

- у хиљадама динара-

Групе рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
			Текућа година	Претходна година
	ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
60 до 65 осим 62 и 63	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ		1.138.653	1.031.163
61	I ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	3.4.1	1.138.653	1.031.163
610	1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		40.060	21.184
612	2. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		1.053.396	98.135
614	3. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		42.039	24.939
615	4. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту		3.158	1.905
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
50, 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	3.4.2	1.057.759	953.669
62	I ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	3.4.2.1	25.363	41.958
631	II СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	3.4.2.2	13.689	62.604
51 осим 513	III ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	3.4.2.3	505.999	444.405
513	IV ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	3.4.2.4	97.017	74.742
52	V ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	3.4.2.5	343.580	282.005
53	VI ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	3.4.2.6	21.223	24.510
540	VII ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	3.4.2.7	42.258	40.654
541 до 549	VIII ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	3.4.2.8	5.289	22.019
55	IX НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	3.4.2.9	54.067	44.688
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	3.4	80.894	77.494

2. Биланс успеха
за период од 1. јануара до 31. децембра 2018. године (наставак)

- у хиљадама динара-

Групе рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
			Текућа година	Претходна година
66	Г. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	3.4.3	9.238	67.688
66, осим 662, 663 и 664	Г ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ		9.145	67.610
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		2.299	66.950
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица		6.804	387
669	3. Остали финансијски приходи		42	273
663 и 664	II ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		93	78
56	Д. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	3.4.4	50.464	56.369
56, осим 562, 563 и 564	Г ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ		45.265	55.182
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима		44.170	50.036
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима		1.095	5.146
562	III РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	3.4	5.147	700
563 и 564	IV НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	3.4.4	52	487
	Ђ. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		-	11.319
	Е. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		41.226	-
67 и 68 осим 683 и 685	Ж. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	3.4.5	4.520	29.191
57 и 58 осим 583 и 585	З. ОСТАЛИ РАСХОДИ	3.4.6	7.077	7.245
	И. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	3.4.7	37.111	110.759
	Ј. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКАТ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	24
	К. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКАТ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	3.4.7	220	-
	Л. НЕТО ДОБИТАК		36.891	110.783

**3. Извештај о осталом резултату
за период од 01. јануара до 31. децембра 2018. године**

-у хиљадама динара-

Групе рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
			Текућа година	Претходна година
	А НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
	І НЕТО ДОБИТАК	3.5	36.891	110.783
	В УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			
	І УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (А-Б)	3.5	36.891	110.783
	ІІ УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (Б-А)			

**4. Извештај о променама на капиталу
за период од 1. јануара до 31. децембра 2018. године**

-у хиљадама динара-

Редни број	Опис	Компоненте капитала				Укупан капитал (3+4-5+6)
		Основни капитал	Резерве	Губитак	Нераспоређени добитак	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Почетно стање на дан 01. јануара 2017. године	304.619	-	120.426	54.722	238.915
2.	Промене у у 2017. години (претходна година)					
	-повећања у претходној години	-		-	110.783	110.783
	-смањења у претходној години	-		(54.722)	(54.722)	-
3.	Стање на дан 31. децембра 2017. години	304.619		65.704	110.783	349.698
4.	Почетно стање на дан 01. јануара 2018. године	304.619		65.704	110.783	349.698
5.	Промене у 2018. години (текућа година)					
	-повећања у текућој години	-	-	-	36.891	36.891
	-смањења у текућој години	-	4.508	(65.704)	(70.212)	-
6.	Стање на дан 31.12.2018. години	304.619	4.508	-	77.462	386.589

5. Извештај о токовима готовине
за период од 1. јануара до 31. децембра 2018. године

-у хиљадама динара-

Позиција	Износ	
	Текућа година	Претходна година
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
I Приливи готовине из пословних активности	965.127	801.141
1. Продаја и примљени аванси	965.127	801.141
II. Одливи готовине из пословних активности	1.049.986	1.012.992
1. Исплате добављачима и дати аванси	575.580	703.385
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	339.870	279.920
3. Плаћене камате	5.147	700
4. Одливи по основу осталих јавних прихода	129.389	28.987
III. Нето одлив готовине из пословних активности	84.859	211.851
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности инвестирања	-	28.281
1. Продаја нематеријалне имовине, некретнине, постројења, опреме и биолошких средстава	-	28.281
II. Одливи готовине из активности инвестирања	89.329	137.719
1. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	89.329	137.719
III. Нето одлив готовине из активности инвестирања	89.329	109.438
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА I.		
Приливи готовине из активности финансирања	291.207	313.377
2. Краткорочни кредити (нето прилив)	170.000	50.000
3. Остале краткорочне обавезе	121.207	263.377
II. Одливи готовине из активности финансирања	78.333	16.702
1. Краткорочни кредити (одливи)	78.333	16.702
III. Нето прилив готовине из активности финансирања	212.874	296.675
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	1.256.334	1.142.799
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	1.217.648	1.167.413
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	38.686	-
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	-	24.614
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	30.317	54.931
З. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	69.003	30.317